

HLASY NÁRODA

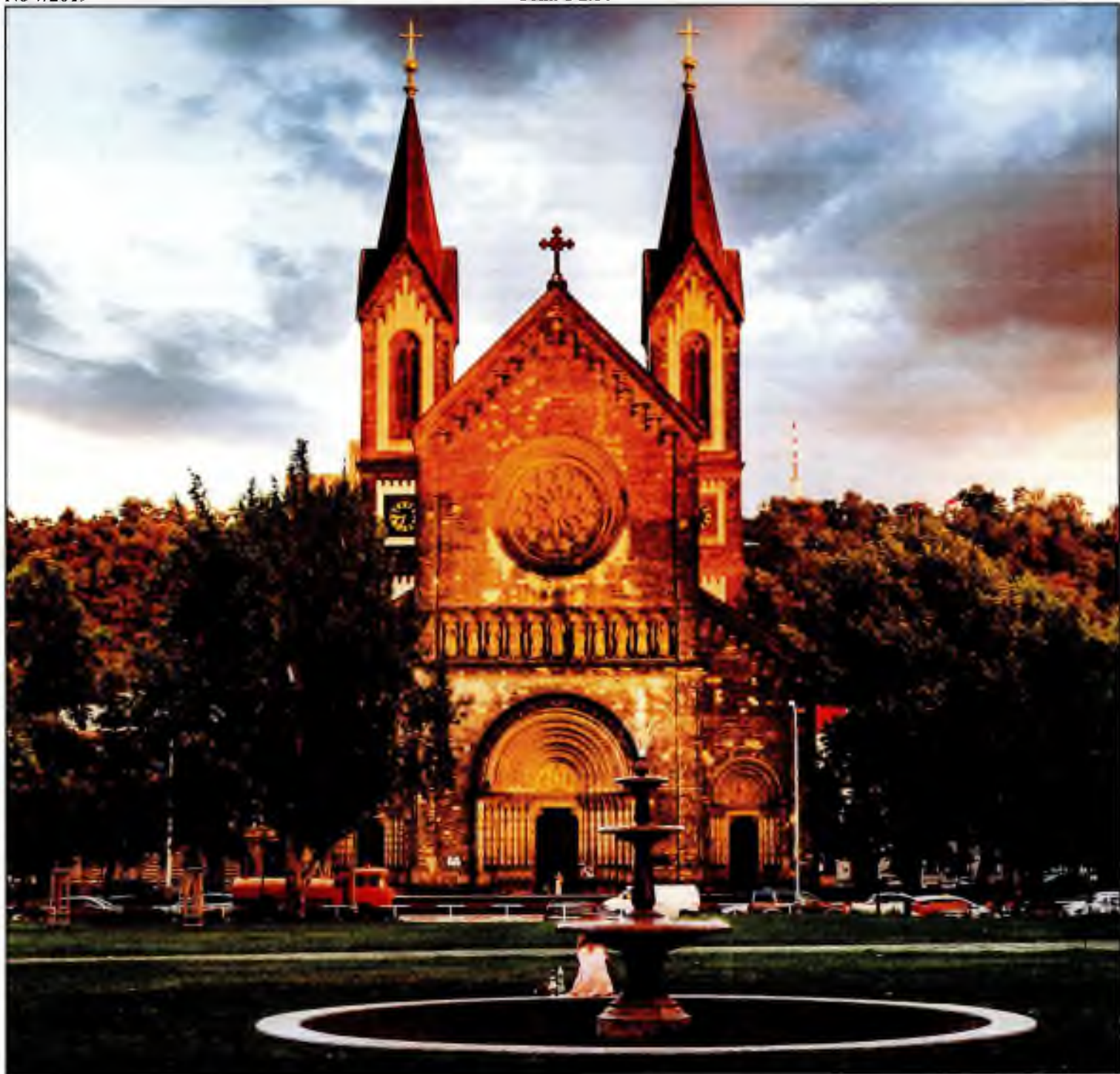
VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 7/2019

Cena \$ 2.50

JULY 2019

Kostel sv. Cyrila a Metoděje v Praze-Karlíně

Jako každý rok tak i letos si dne 5. července 2019 připomínáme mimořádně významné misijní dílo sv. Cyrila, řeholníka, a sv. Metoděje, arcibiskupa. V České republice je tento den už po mnoho let státním svátkem, tedy dnem pracovního klidu. Příchod obou slovanských věrozvěstů s jejich doprovodem na Velkou Moravu na jaře roku 863 se připomíná po celá staletí. Zvláště významným rokem byl rok 1863, ve kterém ode dne příchodu sv. Cyrila a Metoděje uplynulo rovných 1000 roků. K tomuto milénium byl v dnešní městské části Praha-Karlín postaven římsko-katolický kostel zasvěcený sv. Cyrilu a sv. Metoději.

Kostel svatých Cyrila a Metoděje, stojící na Karlínském náměstí v někdejší obci Karlín, patří mezi největší církevní stavby zbudované v 19. století v Čechách. Byl postaven v polovině 19. století v obci Karlín (něm. Karolinenthal) v novorománském slohu. Má silně převýšenou hlavní loď kostela a je opatřen dvěma věžemi. Půdorys kostela byl rozvržen na předsíň, 3 lodi a presbytář, zakončený polokruhovou apsidou mezi dvěma kaplemi, postavenými pod věžemi kostela. Hlavní osa kostela v Karlíně nesměřuje jak je u románských staveb zvykem tak, aby se účastník bohoslužby při pohledu na hlavní oltář díval na paprsky vycházejícího slunce. Svítání v oknu za hlavním oltářem románského kostela věřícím křesťanům každé ráno připomínalo příchod Ježíše Krista - byl to pro ně symbol konce pohanské temnoty a začátek vlády Ježíše Krista. Stavba kostela v Karlíně sleduje pravouhlost uliční síť původních domů obce Karlín, proto je presbytář karlínského kostela umístěn na hlavní ose směřující k jihovýchodu.

Iniciátorem stavby kostela byli členové spolku „Katolická jednota“ v Praze. Ti roku 1850 uspořádali sbírku na stavbu kostela v tehdejší obci a budoucí městské části Karlín. Do sbírky mj. významně přispěl také roku 1848 z funkce odstoupivší císař rakouský Ferdinand I. Dobrotivý (* 1793 ve Vídni, + 1875 v Praze). Ten jako císař rakouský Ferdinand I. Dobrotivý panoval v letech 1835–1848. Posledním korunovaným českým králem Ferdinandem V. byl od roku 1836 až do své smrti roku 1875. Jak je známo po Ferdinandu Dobrotivém vládnoucí císař rakouský František Josef I. se českým králem korunovat nikdy nenechal. Češi mu dělali schválnosti, proto je neměl rád. Moravany snášel docela dobře. Ti tolik nereptali, byli poslušnější.

Pozemek na stavbu kostela zakoupila karlínská obec. Základní kámen kostela byl na Karlínském náměstí položen dne 10. 6. 1854

za účasti císaře rakouského Františka Josefa I. a jeho manželky Alžběty. Stavba kostela trvala 9 let. Na jeho výzdobě se podílela celá řada českých, rakouských a německých umělců a firem. Z větší části dokončený kostel vysvětil arcibiskup pražský kardinál Bedřich ze Schwarzenberka dne 18. 10. 1863. Tedy v roce milénia příchodu slovanských věrozvěstů sv. Cyrila a sv. Metoděje na Velkou Moravu.

Stavba karlínského kostela je 75 m dlouhá a 31 m široká. Na projektu kostela se podíleli architekti Karl Rösner a Vojtěch Ignác Ullmann. Na stavební práce dohlížel Jan Bělský, kamenické práce prováděla firma Karla Svobody. Třílodní novogotická bazilika v Karlíně byla postavena z tesaného kamene podle vzoru starých románských kostelů. Průčelí kostela zdobí 3 portály, na kterých jsou umístěny christologické reliéfy od Václava Levého. Bronzová vstupní vrata do kostela jsou ozdobena reliéfy se scénami ze života sv. Cyrila a sv. Metoděje a českých patronů sv. Václava, sv. Ludmily a sv. Vojtěcha. Autorem těchto reliéfů byl Josef Mánes. Nad portály se nachází arkádový vlys se sochami judských králů. Autorem těchto soch byl Čeněk Vosmík, který je zhotovil a dodal v roce 1913. Kování a zámky pro kostel dodal továrník Josef Rudle. Dalšími dobrodinci kostela byli továrník Čeněk Daněk a starosta obce Josef Götzl. Oba jsou vyobrazeni na vratech kostela jako klečící kajícíci.

Výběr výtvarníků řídila „Krasoumná jednota“, která ustanovila „Jednotu pro okrášlení chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Karlíně“. Ta působila v letech 1863–1937. Jejím právem bylo komisionálně posuzovat návrhy prací a jejich realizaci. Hlavní kritické slovo v obou organizacích měl tehdejší karlínský kaplan Ferdinand Josef Lehner. Ten bydlel na Karlínském náměstí a odtud také vedl redakci časopisu „Method“, původně věnovanému byzantskému církevnímu umění. Kaplan Lehner vykonával stavební a ideový dozor, ve výročních zprávách v časopisu „Method“ referoval o postupu prací na kostele budovaném v Karlíně.

Trojici prosklených dveří do hlavní chrámové lodi vyzdobil Josef Mocker (ornamentální motivy). Umělci František Ženíšek a František Sequens vytvořili kartony pro figurální motivy. Pole těchto kartonů byly zhotoveny okenní vitráže, většinou v 80. letech 19. století v tyrolské huti. Jména a příjmení donátorů kostela jsou zaznamenána na okeních tabulkách. V předsíni kostela, po stranách blízko hlavního vchodu do kostela, stojí 2 dřevěné sochy věrozvěstů v nadživotní ve-

Interiér kostela sv. Cyrila a Metoděje v Karlíně

likosti. Zhotovil je Břetislav Kafka nejspíše až roku 1937.

Autorem návrhů nástropních maleb ze 60tých let 19. století byl Josef Matyáš Trenkwald. V letech 1867–1873 je provedli Gustav Vacek, Petr Maixner (ten jenom začal), později František Rudl a bratři Karl a Franz Jobstové, povolání k tomuto úkolu z Vídně. Křestní kapli v secesním stylu vymaloval František Urban roku 1905. Osm obrazů ze života apoštolů namaloval Zikmund Gustav Rudl. Lunetové obrazy z cyklu života svatých Cyrila a Metoděje do presbytáře navrhli a začali malovat František Ženíšek a Maxmilián Pirner v letech 1887–1888. Malíř František Ženíšek od smlouvy odstoupil pro nízký plat a Maxmilián Pirner odešel kvůli sporu o svou kompozici smrti světce vestoje. Dílo dokončili žáci Františka Sequense, mj. Gustav Miksch a Antonín Krisan. Několik návrhových kreseb vytvořil také Felix Jenewein. Tabernákl (zdobenou skříňku na oltáři) a další prvky na hlavním oltáři kostela navrhl Bedřich Wachsmann v letech 1863–1868.

V roce 2002 byl kostel společně s celým Karlínem zasažen ničivou povodní. Voda v kostele sahala do výše 1,5 m. V průběhu let 2003–2006 byl kostel kompletně opraven technickými firmami a restaurátory vedenými akademickým malířem Tomášem Záhofem. Hlavním organizátorem oprav byl Otec Miroslav Cutha. Na opravy kostela přispěly tisíce dobrovolných dárců.

Připravil Jiří Kachlík,
Brno, Česká republika

Foto na titulní straně
Kostel sv. Cyrila a Metoděje v Praze-Karlíně

S otevřenýma očima Boží přírodou

Každý den ráno i večer chvalme Pána

Když krásu Božích stvoření
bedlivě rozvažuji,
divím se a k velebení
Tvůrce se povzbuzuji.
Nemohu, než se diviti
Boží všemohoucnosti,
dobrotu jeho chváliti,
klaněti se moudrosti.
Bud' chválen Stvořitel všeho,
nyní i času každého.

Když slunce jasně svítící,
zářící barvou zlatou,
nevystihlou moc mající
z božských pokladů vzatou,
jasným bleskem osvícenou
tvář světu ukazuje,
moc Boží nevystiženou
všem lidem vypravuje.
Bud' chválen Stvořitel všeho,
nyní i času každého.

Sladce zpívají ptáčekové,
velebí Tvůrce svého,
jenž jim dal hlasy takové,
zhynuli by bez něho.
Rovněž i kvítečky krásné
rozličné barevnosti
nejsou nic než hlasy jasné
k chvále Boží mocnosti.
Bud' chválen Stvořitel všeho,
nyní i času každého.

Vidím oblohu nebeskou
hvězdami okrášlenou,
dole pak šířkou zemskou
kvítím přiozdobenou
a cokoli je pěkného
a hodného vidění,
chválím Stvořitele svého,
neb je hoden chválení.
Bud' chválen Stvořitel všeho,
nyní i času každého.

*Hymnus k nešporám
Denní modlitba církve*

Ranní modlitba

Za to, že mohu z lože vstát,
chci tobě, Bože, děkovat.
Za dnešní ráno, celý den
bud' Všemohoucí veleben.
Kéž čas, kterýs mi, Pane, dal,
ti večer vrátím, jak sis přál.
Svou mocí dej mi obranu
a sílu k pravdě odvahu.
Chci tobě sloužit, ty to víš,
chci každým dnem být k tobě blíž.
Amen.

Večerní modlitba

Dříve než ke spánku ulehnu,
k Bohu své srdce pozvednu.
Bud' vděčně chválen, veleben
za vše, co dals mi tento den.
A jestli v čem jsem pochybil,
prosím tě, abys odpustil.
Pak spokojeně mohu spát,
můj anděl bude u mě stát.
Maria, Boží Rodičko,
ó chraň mě, chraň mě, Matičko.
A ty, můj Kriste Ježíši,
můj Bože, Dobro nejvyšší,
v tvé rány sebe ukrývám,
pak šťastně, klidně usínám.
Amen.

Podle: www.knihovna.net

LITURGICKÁ ČTENÍ

Sv. Cyrila a Metoděje - 5. července 2019

1. ČTENÍ - Iz 61, 1-3a

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Duch Páně, duch Hospodinův, je nade mnou, protože mě Hospodin pomazal, poslal mě zvěstovat radostnou zprávu pokorným, obvázat ty, jímž puká srdce, oznámit zajatým propuštění, svobodu uvězněným, hlásat Hospodinovo milostivé léto a den pomsty našeho Boha, potěšit všechny soužené, zarmoucené na Siónu obveselit, dát jim věnec místo popela, olej radosti místo smutku, šat jásotu místo malomyslnosti.

2. ČTENÍ - 2 Kor 4, 1-2.5-7

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Korinťanům.

Bratři! Když jsme pověřeni službou, nenecháváme se ovládnout malomyslností, protože nám Bůh milosrdně pomáhá. Nepoužíváme nečestných uskoků, nepočínáme si chytrácky ani nefašujeme Boží slovo. Ale hlásáme pravdu naprosto otevřeně, a tak se doporučujeme lidskému úsudku před Bohem. Vždyť přece nehlásáme sebe, ale kážeme, že Ježíš Kristus je Pán, my však že jsme vaši služebníci kvůli Ježíši. Neboť Bůh, který řekl: 'Ať ze tmy zazáří světlo!', zazářil i v našem srdci, aby osvětlil lidi poznáním Boží velebnosti, která je na Kristově tváři. Poklad víry máme v nádobi hliněné. To proto, aby se ta nesmírná moc připisovala Bohu, a ne nám.

EVANGELIUM - Lk 10, 1-9

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Pán ustanovil ještě jiných dvaasedmdesát učedníků, poslal je před sebou po dvou do všech měst a míst, kam chtěl sám přijít, a řekl jim: „Žeň je sice hojná, ale dělníků málo. Proste proto Pána žně, aby poslal dělníky na svou žně. Jděte! Posílám vás jako ovce mezi vlky. Nenoste měšec, ani mošnu, ani opánky. S nikým se cestou nepozdravujte. Když někde vejdete do domu, napřed řekněte: 'Pokoj tomuto domu!' Bude-li tam člověk hodný pokoje, spočine na něm váš pokoj, jinak se vrátí k vám. V tom domě zůstaňte a jezte a pijte, co vám dají, protože dělník má právo na svou mzdu. Nepřecházejte z domu do domu! Když přijдете do některého města a přijmou vás tam, jezte, co vám předloží, uzdravujte tamější nemocné a říkejte jim: 'Přiblížilo se k vám Boží království!'“

15. neděle v mezidobí - 14. července 2019

1. ČTENÍ - Dt 30, 10-14

Čtení z páté knihy Mojžišovy.

Mojžiš řekl lidu: „Budeš poslouchat hlas Hospodina, svého Boha, a zachovávat jeho příkazy a nařízení, to, co je napsáno v knize tohoto Zákona, a obrátíš se k Hospodinu, svému Bohu, celým srdcem a celou duší. Neboť tento příkaz, který ti dnes ukládám, není pro tebe příliš nesnadný a není tak daleko od tebe. Není na nebi, že bys musel říkat: 'Kdopak nám vystoupí do nebe, aby nám ho snesl, oznámil, a my ho mohli zachovávat?' Není daleko za mořem, že bys musel říkat: 'Kdopak nám překročí moře, aby nám ho přinesl, oznámil, a my ho mohli zachovávat?' Vždyť je ti to slovo velmi blízké, je v tvých ústech a v tvém srdci, takže ho můžeš zachovávat.“

2. ČTENÍ - Kol 1, 15-20

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům.

Bratři! Ježíš Kristus je věrný obraz neviditelného Boha, prvorozený z celého tvorstva. V něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi, svět viditelný i neviditelný; ať už jsou to andělé při trůnu, ať jsou to panstva, ať jsou to knížata, ať jsou to mocnosti - všechno je stvořeno skrze něho a pro něho. Kristus je dříve než všechno ostatní a všechno trvá v něm. A on je hlava těla, to je církve: on je počátek, prvorozený mezi vzkrísenými z mrtvých. Tak má ve všem prvenství. Bůh totiž rozhodl, aby v něm sídlila plnost dokonalosti, a že skrze něho usmíří se sebou všechno tvorstvo jak na nebi, tak na zemi tím, že jeho krví, prolitou na kříži, zjedná pokoj.

EVANGELIUM - Lk 10, 25-37

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Jeden znalec Zákona povstal, aby přivedl Ježíše do úzkých, a zeptal se ho: „Mistře, co mám dělat, abych dostal věčný život?“ Ježíš mu řekl: „Co je psáno v Zákoně? Jak tam čteš?“ On odpověděl: „Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou silou i celou svou myslí a svého bližního jako sám sebe.“ Řekl mu: „Správně jsi odpověděl. To dělej a budeš žít.“ Ale on se chtěl ospravedlnit, a proto se Ježíše zeptal: „A kdo je můj bližní?“ Ježíš se ujal slova a řekl: „Jeden člověk šel z Jeruzaléma do Jericha a ocitl se mezi lupiči. Ti ho o všechno obrali, zbili, nechali napolo mrtvého a odešli. Náhodou šel tou cestou nějaký kněz; viděl ho, ale vyhnul se mu. Stejně i jeden levita přišel k tomu místu; viděl ho, ale vyhnul se mu. Také jeden Samaritán přišel na své cestě k němu, viděl ho a bylo mu ho líto. Přistoupil k němu, nalil mu do ran oleje a vína, obvázal je, vysadil ho na svého soumaru, dopravil do hostince a staral se o něho. Druhého dne vytáhl dva denáry a dal je hostinskému se slovy: 'Starej se o něho, a co vynaložíš navíc, já ti doplatím, až se budu vracet.' Co myslíš, kdo z těch tří se zachoval jako bližní k tomu, který se ocitl mezi lupiči?“ On odpověděl: „Ten, kdo mu prokázal milosrdenství.“ A Ježíš mu řekl: „Jdi a stejně jednej i ty!“

16. neděle v mezidobí - 21. července 2019

1. ČTENÍ - Gen 18, 1-10a

Čtení z první knihy Mojžišovy.

Hospodin se zjevil Abrahámovi v doubravě Mamre, když seděl za největšího denního parna u vchodu do stanu. Když totiž zdvihl své oči a podíval se, hle - stáli před ním tři muži. Sotva je spatřil, běžel jim vstříc od vchodu do stanu, poklonil se až k zemi, a řekl: „Můj pane, jestliže jsem nalezl přízeň v tvých očích, nepřecházej kolem svého služebníka. Připraví ti trochu vody, abyste si umyli nohy, a odpočinete si pod stromem. Přinesu kousek chleba, posílíte se a pak můžete jít dál, neboť proč byste jinak šli kolem svého služebníka?“ Odpověděli: „Nuže, udělej, jak jsi řekl!“ Abrahám pospíšil do stanu k Sáře a pravil: „Honem vezmi tři měřice mouky, té nejjemnější, zadělej ji a upeč placky!“ Potom Abrahám běžel ke stádu, vzal mladé krmené tele a dal ho služebníkovi, aby ho rychle upravil. Pak vzal kyselé i sladké mléko, tele již upravené a předložil jim to. Obsluhoval je pod stromem, zatímco jedli. Zeptali se: „Kde je tvá žena Sára?“ Odpověděl: „Tady ve stanu.“ Hospodin řekl: „Vrátím se k tobě napřesrok v tento čas a tvá žena Sára bude mít syna.“

2. ČTENÍ - Kol 1, 24-28

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům.

Bratři! Ted' sice pro vás trpím, ale raduji se z toho, protože tím na svém těle doplňuji to, co zbývá vytrpět do plné míry Kristových

útrap; má z toho prospěch jeho tělo, to je církev. Do jejich služeb jsem se dal, jak to bylo ve shodě s Božím darem, který mi Bůh svěřil, abych vám plně oznámil Boží slovo, totiž to tajemné rozhodnutí, které bylo skryté od věků a od pokolení, ale které teď bylo odhaleno jeho věřícím: těm Bůh chtěl oznámit, jaké bohatství božské slávy je pro pohany v tomto tajemném rozhodnutí. A to je: Kristus je ve vás, naděje na věčnou spásu. O něm my kážeme, každého člověka napomínáme, každého člověka učíme s veškerou moudrostí, abychom každého člověka učinili dokonalým ve spojení s Kristem.

EVANGELIUM - Lk 10, 38-42

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš přišel do jedné vesnice, kde ho přijala do domu nějaká žena, jménem Marta. Měla sestru, která se jmenovala Marie. Ta se posadila Pánu k nohám a poslouchala jeho řeč. Marta měla plno práce s obsluhou. Přistoupila k němu a řekla: „Pane, nezáleží ti na tom, že mě má sestra nechala obsluhovat samotnou? Řekni ji přece, ať mi pomůže!“ Pán jí odpověděl: „Marto, Marto! Děláš si starosti a znepokojuješ se pro mnoho věcí. Jen málo je třeba, ano jen jedno. Marie si vybrala nejlepší úděl, a ten jí nikdo nevezme.“

17.neděle v mezidobí - 28.července 2019

1.ČTENÍ - Gn 18, 20-32

Čtení z první knihy Mojžíšovy.

Hospodin řekl: „Nářek na Sodomu a Gomoru je velký, jejich hřích je velmi těžký. Chci sestoupit a podívat se, zda doopravdy všechno, co dělají, odpovídá stížnosti, která ke mně přichází, nebo ne. Chci to vědět.“ Tři mužové se odtamtud vydali na cestu a šli do Sodomy, zatímco Abrahám stále ještě stál před Hospodinem. Abrahám přistoupil a pravil: „Skutečně chceš zahubit spravedlivého s viníkem? Snad je v městě padesát spravedlivých, chceš to místo zahubit a neodpustit kvůli padesáti spravedlivým, kteří v něm jsou? Vzdal od sebe takovou myšlenku, že bys mohl takhle jednat: usmrtit spravedlivého spolu s viníkem. To by se vedlo spravedlivému stejně jako viníkovi. Vzdal od sebe takovou myšlenku! Copak by mohl soudce celé země nejednat spravedlivě?“ Hospodin řekl: „Najdu-li v Sodomě padesát spravedlivých v městě, odpustím kvůli nim celému tomu místu.“ Abrahám se ujal slova a řekl: „Jsem velmi smělý, že mluvím k svému Pánu, já, který jsem prach a popel. Snad bude scházet pět z padesáti, zahubiš kvůli těm pěti celé město?“ Hospodin odpověděl: „Nezahubím, jestliže jich tam najdu čtyřicet pět.“ Abrahám pokračoval v rozmluvě s ním: „Snad jich tam najdeš jen čtyřicet.“ Odpověděl: „Neudělám to kvůli čtyřiceti.“ Abrahám řekl: „Nechť se můj Pán nezlíbí a dovolí mi mluvit: Snad se jich tam najde jen třicet.“ Odpověděl: „Neudělám to, najdu-li jich třicet.“ Abrahám řekl: „Jsem velmi smělý, že mluvím k svému Pánu. Snad se jich tam najde dvacet.“ Odpověděl: „Nezahubím kvůli dvaceti.“ Abrahám řekl: „Nechť se nezlíbí můj Pán a dovolí mi mluvit ještě tentokrát. Snad se jich tam najde jen deset.“ Pravil: „Nezahubím kvůli deseti.“

2.ČTENÍ - Kol 2, 12-14

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům.

Bratři! Křtem jste byli spolu s Kristem položeni do hrobu, a tím také zároveň s ním vzkříšeni, protože jste uvěřili, jak velikou moc má Bůh, který ho vzkřísil z mrtvých. I vás, když jste byli mrtví pro své hříchy a když vaše tělo bylo neobřezáno, zase oživil zároveň s ním. Odpustil nám všechny hříchy, zrušil dlužní úpis, který svědčil proti nám svými předpisy, a nadobro ho zničil tím, že ho přibil na kříž.

EVANGELIUM - Lk 11, 1-13

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Jednoho dne se Ježíš modlil na nějakém místě. Když přestal, řekl mu jeden z jeho učedníků: „Pane, nauč nás modlit se, jako i Jan učil své učedníky.“ Odpověděl jim: „Když se modlíte, říkejte: Otče, posvět' se jméno tvé. Přijď království tvé. Chléb náš vezdejší dávej nám každý den. A odpusť nám naše hříchy, neboť i my odpouštíme každému, kdo se provínuje proti nám. A neuveď nás v pokušení.“ Řekl jim dále: „Někdo z vás bude mít přítele a půjde k němu o půlnoci s prosbou: 'Příteli, půjč mi tři chleby. Právě totiž ke mně přišel můj přítel, který je na cestách, a nemám, co bych mu předložil.' On však by mu zevnitř odpověděl: 'Neobtěžuj mě! Dveře jsou už zavřeny a moje děti jsou se mnou na lůžku. Nemohu vstát a dát ti to.' Říkám vám: Když přece vstane a dá mu, tedy ne proto, že je to jeho přítel, ale pro jeho neodbytnost se zvedne a dá mu všechno, co potřebuje. Proto vám říkám: Proste a dostanete, hleďte a naleznete; tlučte a otevře se vám. Neboť, každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu se otevře. Je mezi vámi takový otec, že když ho syn poprosí o chléb, on mu dá kámen? Anebo když ho poprosí o rybu, on mu dá místo ryby hada? Anebo když ho poprosí o vejce, on mu dá štíra? Jestliže tedy vy, třebaže jste zlí, umíte dávat svým dětem dobré dary, čím spíše nebeský Otec dá Ducha svatého těm, kdo ho prosí!“

18.neděle v mezidobí - 4.srpna 2019

1.ČTENÍ - Kaz 1, 2;21-23

Čtení z knihy Kazatel

Marnost nad marnost - praví Kazatel - marnost nad marnost, všechno je marnost. Vždyť se stává, že někdo pracuje moudře, rozvážně a úspěšně, a nakonec to dá do vlastnictví jinému, kdo na tom nepracoval. I to je marnost a velké zlo. Co má člověk za všechno svoje namáhání a snahu, s níž se plahočí pod sluncem? Ano, po všechny dny má jen starosti; trápení je jeho zaměstnání, ani v noci si jeho srdce neodpočine. I tohle je marnost.

2.ČTENÍ - Kol 3, 1-5.9-11

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům.

Bratři! Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte tedy o to, co pochází shůry, kde je Kristus po Boží pravici. Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi. Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, náš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě. Umrtvete proto všechno, co je ve vašich údech pozemského: smilství, nečistota, chlípnost, zlá žádostivost a chamtivost, to je modloslužba. Neobelhávejte jeden druhého. Svléčte ze sebe člověka starého s jeho počínáním, a oblečte člověka nového, který se obnovuje k správnému poznání, aby se podobal svému Stvořiteli. Tady už není Řek nebo Žid, obřezaný nebo neobřezaný, barbar, Skyta, otrok nebo člověk svobodný, ale všechno a ve všem je Kristus.

EVANGELIUM - Lk 12, 13-21

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Někdo ze zástupu požádal Ježíše: „Mistře, řekni mému bratrovi, aby se rozdělil se mnou o dědictví!“ Odpověděl mu: „Človče, kdo mě ustanovil nad vámi soudcem nebo rozhodčím?“ Potom jim řekl: „Dejte si pozor a chraňte se před každou chamtivostí. Neboť i když má někdo nadbytek, jeho život není zajištěn tím, co má.“ Pověděl jim toto podobenství: „Jednomu bohatému člověku se na poli hojně urodilo. Uvažoval tedy sám pro sebe: 'Co udělám? Vždyť už nemám, kam svou úrodu uložit! Tohle udělám,' řekl si, 'střihnu své stodoly, vystavím větší a tam složím všechno své obilí i své zásoby. Pak si mohu říci: Máš velké zásoby na mnoho let. Klidně si žij, jez, pij, vesele hodu!' Bůh mu však řekl: 'Blázne, ještě této noci budeš muset odevzdat svou duši a čím bude to, co jsi nashromáždil?' Tak to dopadá s tím, kdo si hromadí poklady, ale není bohatý před Bohem.“

ZPRÁVY Z VLASTI

Zprávy od 1. do 30. června 2019

Politické události

Čtvrt milionu lidí na Letné.

**Budeme tu znovu
v listopadu,
vzkazují Babišovi**

V Praze na Letné proběhla v neděli 23. června 2019 největší demonstrace od roku 1989. Vyvrcholila tak série protestů za nezávislost justice a lepší vládu. Podle organizátorů přišlo okolo 250 tisíc lidí, policie k 17. hodině mluvila o 200 tisících. T-Mobile odhadl počet demonstrantů na základě svých dat na 258 tisíc. Další demonstraci proti Babišovi oznámili organizátoři na 16. listopadu.

Na demonstraci vystoupili mimo jiné spisovatel Jiří Padevět či herec a umělecký ředitel Dejvického divadla Martin Myšička s proslovem napsaným bývalým premiérem a předsedou Senátu Petrem Pithartem, který se ze zdravotních důvodů omluvil, a ve svém textu varoval před přeměnou demokracie liberální na pouze volební. „Jsme zastánci demokracie nejen volební, ale i liberální, zaručující svobodu nejen vítězům, ale i poraženým,“ uvedl.

Organizátoři odmítli, že by se mohla pořadající iniciativa Milion chvilek mohla stát politickou stranou, k čemuž ji vyzýval premiér Babiš. „V nadstranickosti je síla těchto protestů,“ řekl za organizátory místopředseda Milionu chvilek Benjamin Roll.

Demonstrace na pražské Letné začala v neděli před 16:30 reprodukcí slov Tomáše Garrigua Masaryka o demokracii v podání herce Radvana Lukavského. „Nesprávné je dělat rozdíl mezi mravností

velkou a malou. Že se politik v zájmu státu nemusí a nemá ohlížet na mravní předpisy. Věc se má ve skutečnosti tak, že člověk, který například lže a podvádí v životě politickém, lže a podvádí také v životě soukromém a naopak. Jen člověk slušný bude slušný vždy a ve všem,“ zahájila shromáždění Masarykova slova.

Místopředseda organizujícího spolku Milion chvilek Benjamin Roll následně varoval před uzurpací moci několika oligarchy a před tím, aby byla lidem nepozorovaně ukradena demokracie. „Přišli jsme se sem postavit za demokracii,“ uvedl. Účastníkům poděkoval, že se díky nim pomalu ale jistě uskutečňuje proměna společnosti. „Nesmíme usnout na vavřínech, bude to ještě běh na dlouhou trať,“ dodal.

Směrem na Letnou se v Praze komplikovala doprava. Tramvaje byly přeplněné, Metro nezastavovalo ve stanici Vltavská, lidé museli vystupovat jinde. Stanice Hradčanská byla zcela zaplněná, na mostech k Letné se tvořily fronty lidí. Demonstrace zaplnila pláň na Letné. Mobilní operátoři měli výpadky. Záchránníci na Letné ošetřili 70 lidí s kolapsy, zvracením či drobnými úrazy. Devět lidí odvezli do nemocnice.

Řada z demonstrantů nesla transparenty s nápisy: „Stydím se za svého premiéra i prezidenta“ nebo „Babiš, to je známá firma“. Transparenty vyzývající k demisi a žádající nezávislost justice a veřejnoprávních médií vyvěsili také obyvatelé blízkého bytového domu.

Demonstranty podporovali i

někteří politici. „Vážím si všech, kteří se demonstrace zúčastní a klidně a jasně vyjádří svůj názor. Volání po změně je stále silnější a jsem si jistý, že jí společně dosáhneme,“ sdělil pro iDNES.cz předseda opoziční ODS Petr Fiala.

„Ochrana svobody a demokracie je to nejdůležitější, co máme dělat. Musíme se ozvat, abychom se z občanů nestali zaměstnanci Andreje Babiše a rukojmími Miloše Zmána,“ doplnila jej Miroslava Němcová. Demonstranty na dálku podpořili i předseda Pirátů Ivan Bartoš, Petr Gazdík ze STAN, nebo poslanec KDU-ČSL Marian Jurečka.

Karel Schwarzenberg prosil demonstranty především o vydrž. „Vy jste zastoupili cestu demonstracemi, která oživila občanskou společnost u nás. Ale to nejde rychle, zvítězit se dá pouze, když vydržíte,“ napsal. Miroslav Kalousek (TOP 09) demonstraci chápal jako protest za férové prostředí, kde si může každý svobodně vybrat svoji alternativu.

Premiér Andrej Babiš už v neděli po poledni řekl, že nerozumí, proti čemu demonstranti protestují. Řekl, že ho demonstrace mrzí i kvůli ministryni spravedlnosti Marii Benešové, které protestující nevěří. „Je mi to líto hlavně kvůli paní ministryni. Podle mne není důvod proti ní protestovat,“ připomněl fakt, že Benešová v minulých dnech předložila návrh novely zákona o státním zastupitelství, kterým demonstrantům vychází vstříc. „Máme třicet let svobody a demokracie, lidé mají právo vyjádřit svůj názor. S paní ministryní spravedlnosti Marií Benešovou jsme udělali vše, abychom vyvrátili ty domněnky, splnili jsme i požadavky ohledně zákona o státním zastupitelství. Takže tomu moc nerozumím,

proč se to děje,“ řekl Babiš.

Podobně se vyjádřil i jeho stranický kolega Jaroslav Faltník (ANO), který podle svých slov respektuje právo každého vyjádřit vlastní názor. „Ale věcně jejich důvodům vlastně vůbec nerozumím. Nezávislou justici máme a nikdo kromě organizátorů to nezpochybňuje,“ podotkl.

Impulzem demonstrací, z nichž první se konala 29. dubna, byla demise ministra spravedlnosti Jana Kněžínska (za ANO) a výběr jeho nástupkyně Marie Benešové (za ANO). Kněžínek svůj úmysl odejít z vlády oznámil den poté, co státní zastupitelství informovalo o návrhu na podání obžaloby v kauze Čapí hnízdo. Mezi obviněnými je i premiér Andrej Babiš (ANO), který případ označuje za politickou kauzu. Požadavky demonstrantů se postupně zaměřily na celou vládu a demisi premiéra.

Demonstrace na Letné byla největší od roku 1989. Dosud držel prvenství protest z dubna 2012, který na Václavském náměstí pořádala Českomoravská konfederace odborových svazů a dvě desítky organizací a iniciativ s cílem zastavit reformy vlády Petra Nečase (ODS). Podle organizátorů se jí zúčastnilo až 150 000 lidí, policie jejich počet odhadla asi na 90 000.

Na minulý protest proti Benešové a Babišovi na Václavském náměstí podle pořadatelů dorazilo 120 000 lidí. Demonstrací, které se konaly 25. a 26. listopadu 1989, týden po potlačení studentského průvodu na Národní třídě, se zúčastnilo na 800 000, resp. 500 000 lidí.

Prezident Miloš Zeman při návštěvě Vysočiny 25. června dal protesty do kontrastu s demonstracemi za svobodné volby v roce 1989, které předcházely pádu komunistického

režimu. Lidé, kteří demonstrují proti premiéru Andreji Babišovi, podle něj demonstrují proti výsledku demokratických voleb. „Lidé, kteří jsou nespokojeni s výsledkem voleb, mají právo demonstrovat, ale pokud ty příští volby nedopadnou jinak, tak mají smůlu. Věřím, že tato vláda s vysokou pravděpodobností vydrží do konce volebního období. Dva a půl roku, které ještě vládě zbývají nejsou tak dlouhá doba. Vlády se mění v demokratické, svobodné společnosti demokratickými, svobodnými volbami a nikoli demonstracemi,“ komentoval Zeman největší protivládní demonstraci do listopadu 1989. „Zeptejme se demonstrantů, čeho chtějí dosáhnout. Jestli odvolání premiéra, tak buď mu musí být vyslovena nedůvěra v Poslanecké sněmovně a podle počtu hlasů to zatím na to nevypadá, anebo musí být poražen ve volbách, což se také nezdá být pravděpodobným,“ uvedl český prezident.

Opozice se rozhodla vyvolat hlasování o nedůvěře vládě poté, co do Česka dorazily dva předběžné audity Evropské komise, podle níž je premiér Babiš stále ve střetu zájmů, i když převedl své firmy do dvou svěřenských fondů. Dále je podle auditorů kontroluje. Holding Agrofert vlastní i mediální dům Mafra, jehož součástí jsou deníky MF DNES, Lidové noviny a internetový portál iDNES.cz.

Vláda se otřásla, ale přežila.

ČSSD ji podržela, KSČM se zdržela hlasování

Vláda Andreje Babiše ustála 27. června pokus opozičních stran vyslovit jí nedůvěru. Pro pád vlády bylo 85 poslanců, proti bylo 85 poslanců ANO a ČSSD, 12 komunistů se zdrželo hlasování, 18 zákonodárců bylo omluveno. Jednání se

protáhlo až téměř do půl páté ráno. ČSSD se nepřidala k pravicové opozici, i když se jí stále nepodařilo prosadit změnu ministra kultury.

Mimořádnou schůzi kvůli hlasování o nedůvěře vládě vyvolala pětice stran ve Sněmovně - ODS, Piráti, KDU-ČSL, TOP 09 a hnutí STAN - v reakci na dvě předběžné auditní zprávy Evropské komise, podle nichž je Babiš stále ve střetu zájmů, i když kvůli novele českého zákona o střetu zájmů svůj majetek převedl do dvou svěřenských fondů. Podle auditorů Evropské komise má ale na tyto firmy stále vliv a holding Agrofert podle auditorů čerpal dotace, na které neměl nárok. Babiš to popírá a tvrdí, že se nic vracet nebude.

Kromě toho k protestům na náměstích a k hlasování o nedůvěře přispěla i výměna na postu ministra spravedlnosti, a to poté, kdy policie předala státním zástupcům kauzu, ve které je obviněn i Babiš. Kvůli čerpání padesátimilionové dotace na farmu Čapí hnízdo. „Beru to jako pokus o destabilizaci naší země,“ řekl premiér Andrej Babiš. „Česká republika se nikdy neměla tak dobře jako v tomto období,“ řekl poslancům před hlasováním o nedůvěře. Obvinil opozici, že stupňuje napětí a chce zemi svým počínáním poškodit.

„Většina Sněmovny je v této konkrétní věci proti většině občanů,“ prohlásil šéf nejsilnější opoziční strany ODS Petr Fiala. „Mimo tuto Sněmovnu si asi jen třetina lidí myslí, že předseda vlády nemá žádný problém,“ řekl Fiala. Dále hovořil o tom, že možností je pokračování vlády ANO s jiným premiérem. Možnou alternativou jsou podle něj i předčasné volby.

Jednání Sněmovny před hla-

sováním o nedůvěře vládě komentoval ve středu 26. června z Vysočiny prezident Miloš Zeman: „Právě dnes se válčují vládní koalice a opozice zbytečným a dlouhým žvaněním místo toho, aby se diskutovaly rozumné zákony.“

K vyslovení nedůvěry vládě je potřebných aspoň 101 hlasů z celkového počtu 200 poslanců, ale ANO, ČSSD a komunisté, kteří menšinovou vládu tolerují, disponují ve Sněmovně většinou 108 křesel. „Naše podmínky se plní. Zvyšují se důchody i sociální dávky, nezvyšuje se spoluúčast pacientů. Nemáme zájem, aby se vraceli do politiky ti, kteří tento stát zadlužili,“ řekl ve čtvrtek v půl čtvrté ráno předseda KSČM Vojtěch Filip. Zdůraznil, že jeho strana nemá důvod hlasovat pro vyslovení nedůvěry a že poslanci KSČM se zdrží.

„S komunisty se nevládne, s nimi se vládnout nedá,“ reagoval na Filipovo vystoupení šéf poslaneckého klubu ODS Zbyněk Stanjura. Jmenovitě se pak obrátil na jednotlivé poslance ČSSD, zda skutečně chtějí vládu podpořit.

Podle šéfa Pirátů Ivana Bartoše není líp díky vládě a počínání premiéra Babiše, ale díky pracovitosti občanů. Vláda rozdává důležité posty za loajalitu, premiér je ve střetu zájmů a nestihá dělat důležité věci, které země potřebuje. Reálně hrozí, že Česko bude vracet Evropské unii peníze a zaplatí to daňoví poplatníci.

Hlasovat pro nedůvěru vládě se rozhodlo i hnutí SPD Tomia Okamury a navrhovalo vládu odborníků sestavenou vítězem voleb.

Šéf lidovců Marek Výborný ještě před začátkem mimořádné schůze Sněmovny řekl, že poslanci, kteří chtějí vlá-

dě vyslovit nedůvěru, nezpochybňují výsledek voleb. „Nehlasujeme o právu ANO vládnout,“ řekl Výborný. Problémem je pro jeho stranu osoba premiéra. Hnutí ANO by si podle lidovců mělo najít jiného člověka, který vládu povede.

Debatu před samotným hlasováním s dopředu jasným výsledkem, že vláda tentokrát hlasování přežije, pak zabrala poslancům celý den a protáhla se přes půlnoc. O nedůvěře vládě se hlasovalo už podruhé za necelý rok její existence. A také podruhé to vláda přežila

Tak horko

v červnu ještě nebylo.

Rekord zaznamenaly téměř všechny stanice v Česku

Na měřicí stanici v Doksanech na Litoměřicku byla ve středu 26. června naměřena teplota 38,9 stupně Celsia, místní rekord z roku 2000 byl tak překonán o 2,5 stupně. Teplotní rekordy padaly na více než devadesát procentech stanic, ve Středočeském kraji a na jižní Moravě dokonce na všech. Přes 37 stupňů bylo v Ústí nad Labem-Vaňově, na většině měřicích stanic v Praze nebo například v Teplicích, kde byl nový červnový rekord 37,2 °C. Teplická stanice přitom měří více než 100 let. V Plzeňském kraji bylo nejtepleji v Plzni-Bolevci 38,1 °C, v Karlovarském kraji měl nejvyšší teplotu Cheb 35,7 °C. V Olomouckém kraji padly teplotní rekordy na deseti z 11 dlouhodobě měřicích stanic. Nejvyšší teplota byla v Javorníku na Jesenicku, kde dosáhla 34,3 °C.

Zatím nejvyšší teplota v historii Česka byla zaznamenána 20. srpna 2012 v Dobřichovicích nedaleko Prahy. Meteorologové zde naměřili 40,4 stupně Celsia.

Ze Slovenska

První prezidentka Slovenska Zuzana Čaputová složila slib

Nová prezidentka Slovenska Zuzana Čaputová složila slib a převzala funkci od Andreje Kisky, který ji v prezidentských volbách několikrát podpořil. Ona zase chce více-méně pokračovat v jeho šlépějích. Čaputová v druhém kole přímé volby 30. března 2019 drtivě porazila kandidáta vládního Směru-SD Maroše Šefčoviče. Vyhrála s 58,4 % hlasů. Šefčovič dostal 41,4 %. Nová prezidentka složila 15. června slib do rukou šéfa ústavního soudu Ivana Fiačana v bratislavském sídle Slovenské filharmonie.

„Budu usilovat být prezidentkou všech občanů,“ řekla Čaputová v projevu. „Nepřišla jsem vládnout, ale sloužit obyvateľům a Slovensku,“ dodala. „Naši sousedi měli před námi několikaletý náskok na cestě do Evropské unie, ale jejími členy jsme se stali spolu s nimi. A nyní máme jako jediní euro,“ připomněla, co všechno Slovensko v minulosti zvládlo. Upozornila ale i na problémy Slovenska. „Pocit společenské nespravedlnosti zesílil a nabyl dvou podob - podoby volání po změně a po slušnosti, ale i podoby hněvu na systém. Tento hněv je v mnohém oprávněný, ale pokud bychom mu jako společnost podlehli, vůbec bychom si tím nepomohli,“ uvedla. Podle Čaputové se musí zlepšit potírání korupce a nedotknutelnosti vlivných osob. Za nutné označila i zmenšení příkopů mezi různými názorovými skupinami. Pátá hlava nezávislého slovenského státu zdůraznila také význam členství v Evropské unii a v NATO. Zmínila i potřebu zpomalit proces klimatických změn. Na závěr svého

projevu poděkovala pětáctileté právnička i v maďarštině, romštině a češtině, tedy jazycích menšin žijících na Slovensku.

Čaputová je první ženou v prezidentském úřadu na Slovensku. Čeká ji pětileté funkční období, na svém postu však disponuje spíše omezenými pravomocemi.

První zahraniční cesta slovenské prezidentky Zuzany Čaputové směřovala do České republiky

Ve čtvrtek 20. června nová slovenská prezidentka Zuzana Čaputová navštívila Prahu, kde se setkala s českým prezidentem Milošem Zemanem. Čaputová svou cestou zachovává tradici, podle níž první zahraniční návštěva českých a slovenských prezidentů směřuje do Bratislavy či Prahy. „Je to výraz upřímného zájmu a mého postoje k této zemi, kde mám mnoho přátel a ráda trávím čas,“ uvedla.

Zeman přivítal Čaputovou na Hradě dopoledne s vojenskými poctami. Čaputovou před vstupem do areálu Hradu vítali její příznivci skandováním „Ať žije Slovensko.“ „Zatím jsme nenašli jedinou konfliktní otázku, která by nás rozdělovala,“ řekla Čaputová na tiskové konferenci. Se Zemanem se bavila o historii, ale i o budoucnosti a pozvala ho na návštěvu Slovenska. Také hovořili o zahraničně-politických otázkách, Evropské unii, Visegrádské čtyřce. „Máme zájem o pokračování nejbližších vztahů mezi zeměmi V4 a budu velmi ráda, pokud budeme hledat společné témata,“ řekla Čaputová. Zeman po setkání ocenil velmi přátelskou atmosféru. Slovenské prezidentce poděkoval za podporu myšlenky vybudování Českého domu v Bratislavě.

Odpoledne slovenská prezidentka uctila památku sloven-

ského spoluzakladatele Československa Milana Rastislava Štefánika, který v roce 1919 zahynul při letecké nehodě. Za doprovodu slovenského velvyslance v ČR Petera Weissse položila věnec k jeho soše před hvězdárnou na Petříně. Aktu přihlíželo několik desítek lidí, z velké části zástupců krajan-ských spolků, s nimiž se Čaputová pozdravila. Vyhověla i několika žádostem o autogram. K současné návštěvě Česka novinářům řekla, že se tady „cítí více doma než v zahraničí“.

Čaputová se také poklonila památce Václava Havla u jeho hrobu. „Je to pro mě velký inspirační vzor,“ uvedla na adresu prvního porevolučního prezidenta společného státu.

Čaputová měla v programu i setkání s šéfy obou komor českého parlamentu. Předseda Senátu Jaroslav Kubera podpořil prezidentku Čaputovou v jejím předním vytyčeném úsilí spojovat společnost. „Hlavní úkol, který si Zuzana Čaputová vytyčila, a to sice snaha o spojování společnosti, je téměř nadlidský. Nesmí se ale nechat odradit a já toto úsilí podporuji a tleskám mu,“ uvedl po setkání předseda Senátu. Tématem byla také slovenština, Kubera označil za společný úkol Čechů a Slováků zlepšení porozumění všech generací, včetně těch nejmladších.

Ekonomika

Česká pošta zruší 7 000 pracovních míst, zhubne o čtvrtinu

Plán restrukturalizace České pošty počítá se zrušením sedmi tisíc pracovních míst za šest let ze stávajících zhruba 30 tisíc pracovníků. Vedení podniku představilo plán na střední tiskové konferenci. Pošta do restrukturalizace investuje 7,5 miliardy korun, částečně ji

chce financovat prodejem nemovitostí. Do roku 2021 se chce opět vrátit k zisku.

„Restrukturalizace má přinést jednodušší a rychlejší fungování služeb a pošty bez front,“ uvedl generální ředitel Roman Knap. Jejím základem je rozdělení společnosti na tři obchodní jednotky. Vznikne Divize Státní poštovní služby, Divize Logistické služby a Divize Finanční služby a prodej. Pošta měla minulý rok provozní ztrátu přesahující miliardu korun a je ve ztrátě již čtyři roky. „Pokud bychom nepříkročili k systémovým změnám ve struktuře České pošty, do několika let by Česká pošta přestala existovat,“ řekl Knap.

Pro zaměstnance podnik v rámci restrukturalizace počítá s lepším mzdovým ohodnocením. Pošta chce investovat do automatizace a digitalizace, což povede k úspoře pracovních míst, a zároveň bude v budoucnu potřebovat pracovníky s příslušnými dovednostmi. Snižování počtu míst se uskuteční přirozeným způsobem, protože každý rok z pošty odejde zhruba osm tisíc pracovníků, za které musela hledat náhradu. Od dubna podnik mzdy zvýšil o deset procent a průměr by měl letos dosáhnout 27 430 Kč. Stále je to však zhruba pět tisíc korun pod průměrem ČR. Česká pošta nové zaměstnance láká na řadu benefitů, jako je zkrácená pracovní doba, pět dnů dovolené navíc, stravenky, poukázky na volnočasové aktivity či možnost ubytování v rekreačních střediscích České pošty.

Pošta zachová 3 200 obsluhovaných míst, změni ale jejich podobu, aby lépe odpovídala potřebám lidí, využila možností moderních technologií. Zhruba 420 poboček bude zaměřených na expresní

vydávání zásilek, 1 300 poboček nabídne možnost samoobslužnosti. Část listovních doručovatelů přejde do balíkové doručovací sítě. Zatímco počet listovních zásilek klesá každý rok zhruba o desetinu, balíkový trh roste tempem 12 až 14 % ročně díky rozvoji e-shopů. Pošta počítá s navýšením podílu v oblasti balíků na 40 % a dosažení hranice 60 milionů přepravených balíků v roce 2022. Pošta bude i nadále občanům nabízet finanční služby, protože v řadě míst České republiky je poštovní pobočka jedinou možností, kde si peněží záležitosti vyřídit.

Češi jsou stejně poctiví jako Švýcaři a Skandinávci, ukázal světový test

Češi patří společně se Švýcary, Skandinávci nebo Novozélandci mezi nejpoctivější národy světa. Vyplyvá to z nového průzkumu, v rámci kterého jeho autoři nechali ve vybraných zemích světa ležet tisíce peněženek s různou částkou peněz a čekali, které se jim vrátí. Zatímco některé národy byly až nečekaně poctivé, Mexičané nebo Chilané by se měli stydět.

Experiment, jehož výsledky zveřejnil mimo jiné i prestižní časopis Science, se odehrával ve 355 největších městech čtyřiceti států po celém světě. Výzkumníci peněženky jako nalezence na ulici předali recepčním v hotelech, bankách, divadlech, poštách a na policejních stanicích.

Všech 17 303 peněženek, které takto výzkumníci předali, obsahovalo klíč, nákupní seznam a tři vizitky. Na těch bylo pro danou zemi běžné jméno a e-mailová adresa. Ve vybraných peněženkách byla částka odpovídající zhruba 15 dolarům.

„Chybně jsme si mysleli, že jsou lidské bytosti sobecké,“

řekl Alain Cohn, ekonom z Michiganské univerzity a jeden z autorů studie. „Ve skutečnosti je pro ně spíš než finanční zisk mnohem důležitější to, že sami sebe vnímají jako počestného občana.“

Výsledky studie předčily očekávání. Původní odhady předpokládaly, že si lidé ty peněženky, které obsahují finanční obnos, spíš budou nechávat. Ve skutečnosti tomu však bylo naopak – těch s hotovostí se ve všech zemích vrátilo víc než těch, které byly bez peněz. V průměru se vrátilo 51 % „plných“ a 40 % „prázdných“ peněženek. Výzkumníci také zvažovali, zda se peněženky nevrací i kvůli tomu, že obsahují v podstatě nevýznamnou částku. V Polsku, USA a Spojeném království tak experimentovali i s částkou v přepočtu za zhruba 100 dolarů. Lidé zde vrátili téměř tři čtvrtiny peněženek (71 %).

Nejlépe v experimentu dopadli Švýcaři. Ihned za nimi následovali Norové, Nizozemci, Dánové, Švédové a Poláci. Sedmé místo pak obsadili Češi. V případě peněženek, ve kterých se nacházel finanční obnos, dopadli ještě lépe – skončili pátí.

V Česku se vrátilo skoro 80 % peněženek s hotovostí a lehce přes 50 % bez ní. V experimentu propadla Čína, ve které se nevrátilo ani 10 % peněženek bez hotovosti a jen lehce přes 20 % s ní. Spodní příčky žebříčku obsadily také Maroko, Peru, Kazachstán či Keňa.

Podle autorů pomohlo vysokému množství vrácených peněženek i to, že do nich přidali osobní předměty – výše zmíněný klíč a nákupní seznam. Díky tomu si totiž nálezci majitele peněženky snáze představí a je jim ho víc líto. „Poctivé chování je jedním ze základních kamenů

ekonomického a sociálního života,“ uvedli autoři studie. „Bez upřímnosti by se neplnily sliby, nikdo by nedodržel smlouvy, neplatily by se daně a vlády by byly zkorumpované,“ dodali. Pochopení toho, kdy se lidé chovají čestně, a kdy naopak podvádí, je podle nich zásadní pro budoucí fungování moderní společnosti.

Kurzovní lístek

28. 6. 2019 (střed)

EUR, 1	25.445
Kanada, 1	17.089
USA, 1	22.363

Kultura

Zemřel spisovatel Jiří Stránský, autor předlohy k seriálu Zdivočelá země

V 87 letech zemřel 29. května spisovatel a někdejší politický vězeň Jiří Stránský. Stránský je například autorem knihy Zdivočelá země, podle níž vznikl stejnojmenný televizní seriál popisující poválečné osídlování českého pohraničí. Ve svých dílech čerpal z vlastních zkušeností člověka, který byl za komunistického režimu dvakrát uvězněn.

Od mládí byl zapřísláhlým odpůrcem totalitních režimů. Jako student gymnázia se zapojil do květnového povstání v roce 1945. Za komunistické totality pak byli zatčeni Stránského otec Karel i bratr Jan, a nakonec i Jiří Stránský sám. V roce 1953 byl odsouzen za velezradu a na svobodu se dostal až v roce 1960 na amnestii. V první polovině 70. let byl uvězněn znovu. „Měl jsem štěstí, že jsem narážel na lidi, kterých jsem si vážil, protože jsem v prvním vězení seděl s elitou národa a vystudoval jsem tam,“ řekl nedávno při představení své knihy Štěstí napodruhé.

Napsal řadu próz, mimo jiné Povídky pro Kláru, Aukce, Přelet nebo Tichá pošta. Letos

vydal novou knihu Štěstí napodruhé, která navázala na soubor povídek Štěstí z roku 1969. Byl také autorem scénářů k seriálům a filmům, mezi nimiž byly Tábor Černého delфина, Bumerang či Kousek nebe. Je rovněž spoluautorem dokumentu Ztráta paměti a na kontě má i rozhlasové hry, fejetony a překlady z angličtiny.

Po konci komunistického režimu byl Stránský vedoucím zahraničního oddělení Českého literárního fondu, řadu let také předsedou českého PEN klubu a členem Konfederace politických vězňů Rady Státního fondu ČR pro podporu a rozvoj kinematografie. Ačkoli dostával i nabídky na vstup do politiky, vždy je odmítal. Za své dílo i občanské postoje si vysloužil řadu ocenění.

Poslední rozloučení s Jiřím Stránským se konalo v pondělí 10. června. Mši svatou za zesnulého sloužil v Týnském chrámu kardinál Dominik Duka. Zúčastnili se také herci Ivan Trojan nebo Eva Holubová. Osobní vzpomínku připojil i poslanec Karel Schwarzenberg nebo herec Jan Potměšil. Stránského dcera Klára Formanová svému otci poděkovala za dary, které jí do života dal. Mezi nimi zmínila hodnoty svobody a pravdy, umění neohnout hřbet, ctít jinakost, pomáhat druhým, nebyť lhostejný k dění kolem, nelítovat se a rozeznávat bezpráví. Rakev s ostatky vynesli po mši z Týnského chrámu ven skauti, kočár s koňmi ji pak převezl přes Staroměstské náměstí ke kostelu svatého Mikuláše, kde byla naložena do pohřebního vozu. V průvodu ho kromě rodiny a skautů doprovodili také sokolové a řádové sestry. Závěrečný obřad se pak konal ve Strašnickém krematoriu.

Podle: www.idnes.cz

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Pán povolává na svou vinici 18 nových kněží

„Ty jsi kněz navěky podle řádu Melchisedechova.“ (Ž 110,4) Tato slova žalmu se v červnových dnech stala aktuální pro osmnáct novokněží české republiky. V pražské arcidiecézi byli vysvěceni 4, v olomoucké arcidiecézi 2, v brněnské diecézi 3, v ostravsko-opavské 4, v litoměřické 1 a jednotlivě další 4 řeholní kněží.

Papež zveřejnil témata Světových dnů mládeže na příští tři roky

Během setkání s účastníky XI. mezinárodního fóra mládeže zveřejnil papež František témata Světových dnů mládeže na období 2020-2022. Tyto dny připadají každoročně na Květnou neděli a vyvrcholí za tři roky celosvětovým setkáním mládeže v Lisabonu. Duchovní cesta vytyčená Svatým otcem navazuje na poslední Světový den mládeže, který se konal letos v lednu v Panamě, dále na loňskou biskupskou synodu o mladých, víře a rozlišování povolání a z ní vycházející apoštolskou exhortaci *Christus vivit*. V této exhortaci papež František cituje (v článku 20) pasáž z Lukášova evangelia (Lk 7, 14) a vybízí mladé, aby se nechali dotknout mocí vzkříšeného Pána a obnovili „vnitřní sílu, sny, nadšení, naději a velkorysost“, což mládež charakterizuje.

Společným jmenovatelem těchto tří témat je ve skutečnosti výzva mladým, aby „vstali“, žili podle výzvy Pána a šířili dobrou zprávu, podobně jako Marie poté, co vyslovila „*Tady jsem*“. Sloveso „vstát“ v originálním textu Lukášova evangelia má také význam „povstat znovu“, „probudit se k životu“.

Jedná se o tato témata vybízející k činu: Pro rok 2020 „*Mládenče, pravím ti, vstaň*.“ (srov. Lk 7,14), rok 2021 „*Vstaň! Udělám z tebe svědka toho, co jsi viděl*.“ (srov. Sk 26,16) a rok 2022 (Lisabon) „*Maria se vydala na cestu a spěchala*.“ (Lk 1,39)

Církev beatifikovala 14 španělských řeholnic-mučednic z roku 1936

V hlavním městě Španělska bylo v sobotu 22. června beatifikováno čtrnáct řeholnic-mučednic z dob pronásledování katolické církve v této zemi ve 30. letech minulého století. Všechny patří do kontemplativní řehole (Ordo Immaculatae Conceptionis), založené v 15. století, jejíž kláštery jsou zejména na Pyrenejském poloostrově a v Latinské Americe. Bl. Maria Carmen Lacaba Andia a třináct dalších sester, z nichž nejmladší bylo dvacet a nejstarší osmdesát let, byly na různých místech a v nesteré době zavražděny z nenávisti k víře v roce 1936.

V té době, jak vysvětluje prefekt Kongregace pro svatořečení, kardinál Angelo Becciu, se „rozpoutalo jedno z nejhorších pronásledování proti katolické církvi, mající za cíl vykořenit křesťanství ze Španělska. Podobně jako tomu bylo o pár let dříve v Mexiku a v Rusku“.

Řádění revolucionářů se nezastavilo ani před nejstarší z těchto sester, která byla dokonce na vozičku. V madridském klášteře, který přepadli tzv. interbrigadisté, bylo deset žen, které na jejich řev „*Smrt jeptiškám!*“ odpovídaly „*Ať žije Kristus Král!*“. Podobně i další čtyři, kterým poskytlo útočiště několik rodin v Madridu a Toledu, a byly později nalezeny komunistickými fanatiky, odpovídaly na jejich otázku, zda jsou jeptišky, klidným přitakáním: „*Boží milostí, ano!*“. Všechny byly znásilněny, týrány a nakonec zastřeleny.

Kardinál Becciu představil Vatikánskému rozhlasu představenou madridského kláštera: „*Matka Maria Carmen byla opatkou kláštera El Pardo. Bylo jí 54 let a jedna ze spolusester ji popisuje jako něžnou a laskavou milovnici modlitby. Zdálo se jako by žila v neustálé Boží přítomnosti. Ona, i všechny ostatní sestry dokázaly odpustit. Stejně jako Ježíš, který odpustil svým vrahům a žádal Otce, aby jim odpustil, protože nevědí, co činí. Ježíš nás vybízí, abychom otevírali svoje srdce. Odpuštění není snadné, avšak odpustil Ježíš a v dějinách křesťanství je mnoho těch, kdo dovedli odpustit a odpouštějí. Je to milost Boží. Lidské srdce je připraveno reagovat, nikoli nastavit druhou tvář, jak radí evangelium. Odplata a pomsta jsou u člověka silně instinktivní. Kdo však na zlo odpoví zlem a na urážku pomstou působí zmar a nenávist. Kdo však přijímá a odpouští, vytváří život a odstraňuje temnoty z života jedinců i z dějin. Kdo odpouští, vyhrává.*“

Svatý otec vyhlásil Loretánské jubileum pro všechny cestující letadlem

Na Slavnost Panny Marie počaté bez poskvrny prvotního hříchu, tedy 8. prosince letošního roku, bude v italském Loretu zahájeno Loretánské jubileum. Svatá brána se na tomto poutním místě otevře sto let poté, kdy byla Panna Marie z Loreta prohlášena patronkou cestujících letadlem, uzavřena bude o rok později 10. prosince 2020.

„*Je to velká příležitost posílit pouta oddanosti Matce nebes,*“ reagoval na vyhlášení jubilea arcibiskup Fabio Dal Cin, papežský delegát Loreta. „*Svatý otec vyhlásil Loretánské jubileum pro všechny cestující letadlem, jak vojenské, tak i civilní, a pro všechny poutníky, kteří doputují do Svaté chýše ze všech koutů světa.*“ Přiblížil také historické souvislosti: „*Veteráni první světové války tenkrát požádali papeže, aby mohli získat zvláštní ochranu Panny Marie. V té době byla první letadla nazývána 'létařickými kostely' a tak padla myšlenka na Svatou chýši v Loretu, která sem byla podle tradice přenesena vzdušnou cestou z Nazareta. Svěřit tedy Panně Marii z Loreta ty, kteří vstupují na palubu letadla, bylo zcela přirozené.*“

Skladatelská soutěž pro nové varhany svatovítské katedrály

Hudební nakladatelství Českého rozhlasu a Nadační fond Svatovítské varhany vyhlásili varhanní skladatelskou soutěž u příležitosti uvedení nových varhan z barcelonské firmy Gerharda Grenzinga v pražské katedrále svatého Víta, Václava a Vojtěcha. Skladatelé mohou své asi desetiminutové kompozice pro sólové varhany odevzdávat až do 6. ledna 2020. Skladby musí respektovat dispozice a rejstříkování nových varhan. Porota vybere tři skladby, jejichž nahrávky umístí na webu Českého rozhlasu a jeho posluchači rozhodnou o vítězi, ten bude znám 28. září 2020. V Praze by varhany měly poprvé oficiálně zaznít 15. června 2020 na svátek sv. Víta, hlavního patrona katedrály, kdy budou při slavnostní liturgii pozhánány pražským arcibiskupem, primasem českým, kardinálem Dominikem Dukou. Na získání peněz pro vznik nových varhan nadační fond vyhlásil sbírku. Trvá dva a půl roku a za tu dobu se většími i drobnými dary podařilo získat 98 procent stanovené částky, přes 78 milionů korun.

Podle zpráv České biskupské konference

Papež František v Rumunsku

Setkání s představiteli rumunského veřejného života

V pátek 31. května přiletěl papež František na třídenní návštěvu Rumunska. Kromě hlavního města Bukurešti navštívil také Transylvánii, neboli Sedmihradsko, a Moldavskou župu s hlavním městem Jasy. Po uvítacím ceremoniálu Petrův nástupce soukromě rozhovořil s rumunským prezidentem Klausem Wernerem Iohannisem a s rumunskou premiérkou, paní Vasilicou Dăncilovou, historicky první ženou v tomto úřadě.

„*Kéž Bůh žehná rumunskému národu a dává mu kráčet jednotně, pokojně a blahobytně pod mateřským pohledem Panny Marie,*“ zapsal papež do knihy hostů v Prezidentském paláci, kde se pak setkal s představiteli veřejného života.

Papež František ve své první promluvě na rumunské půdě zmínil smutnou minulost této země přes vyhlazení státu v důsledku migrace, dobu komunismu až po budoucnost v evropském společenství, kde Rumunsko poprvé od svého vstupu do Evropské Unie v tomto pololetí předsedá Radě Evropy.

„*Je nezbytné kráčet společně, jednotně, a předsevzt si, že se neznecháme nejušlechtilějšího poslání, o které se stát může ucházet, totiž postarat se o obecné blaho svého národa,*“ řekl dále papež a zdůraznil, že je potřeba budovat inkluzivní společnost, v níž se každý stává protagonistou obecného dobra tím, že dává k dispozici své vlohy a odbornost. „*Jde o to, aby se spolu s materiálním postavením vašeho národa rozvíjela také jeho duše. Národy totiž mají duši, svůj způsob chápání a prožívání reality. Návrat k duši národa zaručuje jeho budoucnost,*“ řekl dále Svatý otec.

Setkání s pravoslavným patriachou Danielem a svatým synodem

Vzhledem k tomu, že většina obyvatel se v Rumunsku hlásí k rumunské pravoslavné církvi (87%), katolíků zde žije cca 1,5 miliónu, nesla se návštěva papeže Františka v ekumenickém duchu.

Rozkvětu vztahů mezi pravoslavnými a katolíky v Rumunsku a také k dialogu mezi katolíky a pravoslavnými obecně výrazně přispěla návštěva papeže sv. Jana Pavla II. před dvaceti roky, na kterou se papež František odvolává. Svatý otec dále připomněl pokrevní bratrství apoštolů Petra a Ondřeje, který podle tradice přinesl víru do oblasti dnešního Rumunska, a nezapomněl zmínit těžkou zkoušku, jakou země prošla ve 20. století, a zdůraznil, že toto dědictví je příliš vzácným, než aby bylo zapomenuto a zneuctěno.

„*Díky Bohu naše kořeny jsou zdravé a pevné a jakkoli během růstu utrpěly pokrivenostmi a strastmi časů, jsou povolány, jak říká žalmista, s vděčností přemítat o tom, co v nás učinil Pán (srov. Ž 77, 6.12-13), uvedl dále Svatý otec a přirovnal společnou ekumenickou cestu k pouti od Velikonoc k novým Letnicím: „Kéž nás obnoví Duch svatý, který zavrhuje uniformitu a rád utváří jednotu v překrásné a harmonické různorodosti. Ať jeho oheň stráví naše nedůvěry, jeho vítr smete zábrany, jež nám brání ve společném dosvědčování nového života, který nám nabízí. On, Tvůrce bratrství, kéž nám dá milost kráčet pospolu. On, Stvořitel novosti, kéž nás učiní odvážnými v zakoušení dosud neznámých cest sdílení a misijního poslání. On, Síla mučedníků, kéž nám pomůže, abychom jejich obětí nečinili neplodnou.*“

Ekumenická bohoslužba

Vyvrcholením ekumenické etapy návštěvy se stala společná Modlitba Páně ve stále ještě rozestavěné pravoslavné katedrále „Spásy lidí“, jejíž dokončení se plánuje až na rok 2024. Před modlitbou, která zazněla nejprve v latině a poté v rumunštině, přednesl

papež František rozjímání nad touto modlitbou, ve kterém připomněl, že chléb vezdejší je chlebem služby, který je lámán, aby sloužil nám, a naopak nás vybízí k vzájemné službě. Prosil také o chléb paměti, o milost zpevňující společné kořeny naší křesťanské identity, v době, kdy zejména mladí lidé postrádají základy existence.

„*Otčenáš není modlitbou, která chlácholí, nýbrž voláním tváří v tvář dnešnímu hladu po lásce, individualismu a lhostejnosti, jež znesvěcují tvoje jméno, Otče. Pomoz nám hladovět po sebedarování. Připomínej nám, kdykoli se modlíme, že k životu není třeba se zakonzervovat, nýbrž rozdávat a sdílet, nikoli hromadit; sytit spíše druhé než sebe, protože blahobyť je blahobytem pouze, patří-li všem,*“ zdůraznil papež.

Mše sv. v katolické katedrále sv. Josefa

Bohatý program prvního dne papežovy návštěvy v Rumunsku byl zakončen liturgií ze svátku Navštívení Panny Marie. Papež František ji sloužil v katedrále latinského ritu sv. Josefa pro 1700 lidí.

„*Být křesťanem je radost v Duchu svatém (Gaudete et exsultate, 122). Bez radosti budeme ochromeni, ztotožnění svým smutkem. Často problémem víry není ani tak nedostatek prostředků a struktur, množství, ba ani přítomnost těch, kdo nás nepřijímají; problémem víry je nedostatek radosti,*“ řekl papež František ve své homilii a zdůraznil příklad Marie, nepatrné a pokorné dívky, která navzdory svým problémům zůstávala v radosti, protože ve všem důvěřovala Pánu.

„*Draží bratři a sestry, Maria putuje, setkává se a raduje se, protože nesla víc než sebe samu, byla nositelkou požehnání. Jako ona, tak i my, nebojme se být nositeli požehnání, jehož má Rumunsko zapotřebí. Budte aktéry kultury setkávání, která demaskuje lhostejnost a rozdělení a umožňuje této zemi mocně velebit Pánovo milosrdenství,*“ povzbudil Svatý otec rumunské katolíky. V závěru dne se pak na apoštolské nunciatuře sešel s 22 spolubratry jezuity, kteří v Rumunsku pracují.

Mše svatá v mariánském sanktuáriu Sumuleu-Ciuc

Druhý den návštěvy Rumunska připadl na první sobotu v měsíci a tak se tento den nesl v duchu mariánské úcty. Oblíbené mariánské poutní místo Sumuleu Ciuc, jedno z nejdůležitějších poutních míst maďarských katolíků, kteří žijí v transylvánské diecézi, se nachází na pláni pod vrchem Somlyó, poblíž obce Miercurea Ciuc.

Na mši svatou dorazilo asi 90 tisíc věřících a papež František se k nim obrátil ve své homilii, ve které vyzdvihl jednotné vědomí Božího lidu: „*Tato výroční pout' je součástí transylvánské dědictví, ale cíť zároveň rumunskou i maďarskou náboženskou tradicí, účastní se jí také věřící jiných vyznání, je symbolem dialogu, jednoty a bratrství i*

apelem obnoveného svědectví víry, učiněné životem, a života, učiněného nadějí... Jestliže se Maria v Káni Galilejské přimhouřila u Ježíše, aby vykonal první zázrak, nyní bdí a přimlouvá se v každé svatyni nejenom u svého Syna, ale také u každého z nás, abychom si nenechali odcizit bratrství těmi hlasy a ránami, vyvolávajícími rozdělení a štěpení. Komplikované a smutné zážitky z minulosti netřeba zapomínat či popírat, ale nemohou být ani překážkou či argumentem, bránícím kýženému bratrskému soužití.“

Návštěva katedrály Panny Marie Královny míru v Jasy

Po obědě se papež vydal na rumunsko-moldavské hranice, do dalšího z míst, jímž se prolínaly kultury, národnosti a víra. Jasy byly hlavním městem historického Moldavska a později kulturním a akademickým centrem Rumunského království. Vyšly zde první noviny v rumunštině (1829) a vznikla nejstarší rumunská univerzita (1860), k níž se dnes druží dalších pět státních vysokých škol. I z toho důvodu byly Jasy letos vyhlášeny hlavním městem rumunské mládeže (2019-2020).

Nejprve se papež František vydal do nové katolické katedrály, kde se setkal s nemocnými a v jejíž kryptě se poklonil urně se zemí ze společného hrobu, do něhož komunističtí vrazi vhodili biskupa diecéze Jasy, bl. Antona Durcovici (1888-1951).

Setkání s rodinami a mládeží v Jasy

Poté se Svätý otec odebral na náměstí před novogotickým Palácem kultury, kde se setkal s rumunskými rodinami a mládeží, celkem se zde shromáždilo asi 100 tisíc lidí.

Nejprve papež pozdravil děti, jejichž svátek na tento den připadl, a poté se vrátil ke svědectví prarodičů, kteří vychovali jedenáct nyní již dospělých dětí, ze kterých čtyři zvolili duchovní povolání a kterým víra, kterou obdrželi od svých rodičů, byla vždy oporou. „Je krásné sledovat, jak láska zapouští kořeny v oddanosti, úsilí, práci a modlitbě... V míře, v jaké rosteš, nikdy nezapomínej na vše krásné a cenné, co ses naučil v rodině,“ zdůraznil Svätý otec.

„Zlý duch rozděljuje, rozptyluje, odlučuje, zakládá nesoulad a zasévá nedůvěru. Chce, abychom se odcizili druhým i sami sobě. Duch Svätý nám naopak připomíná, že nejsme anonymní, abstraktní bytosti bez tváře, dějin, identity. Nejsme prázdni ani povrchní. Existuje velice silná duchovní síť, která nás propojuje, podporuje a je silnější než jakýkoli jiný typ spojení. Jsou to kořeny – vědomí, že náležíme jedni druhým, že život každého z nás je ukotven v životě druhých,“ uvedl dále papež ve své promluvě k mladým a rodinám a zdůraznil, že „to nejhorší nastane, až od souseda k sousedu nepovedou pěšinky a namísto cest uvidíme zákopy... Pán nás žádá, abychom svou svobodu užívali jako svobodné rozhodnutí pro plán lásky, tvář a pohled. V tom spočívá mnohem větší svoboda než v možnosti konzumovat a kupovat množství věcí. Toto povolání nás podněcuje k pohybu, strhává zátarasy a otevírá cesty, které nám připomínají synovskou a bratrskou přináležitost.“

Beatifikace sedmi mučedníků

Papež František celebroidal v neděli 2. června mši v byzantském ritu na Náměstí svobody, které se účastnilo 60 tisíc věřících za přítomnosti prezidenta a premiérky Rumunska. Při ní blahorečil sedm řecko-katolických biskupů, kteří byli v letech 1950 - 1970 let utýráni v komunistických žalářích, protože se odmítli zřít své katolicity a přestoupit na rumunské pravoslaví. Papež František ve svojí homilii shrnul drahocenný odkaz nových blahoslavených dvěma slovy: svoboda a milosrdenství.

„Uvažují-li o svobodě, nemohu si nevšimnout, že tuto božskou liturgii sloužíme na Náměstí svobody. Toto příznačné místo odkazuje k jednotě vašeho lidu, skutečně v různosti náboženských

projevů, což představuje duchovní odkaz, obohacující a charakterizující rumunskou národní kulturu a identitu. Noví blahoslavení trpěli a obětovali svůj život v odporu k nesvobodomyslnému ideologickému systému popírajícímu základní práva člověka. V oněch tristních dobách byl život katolického společenství vystaven tvrdé zkoušce diktátorského a ateistického režimu. Všichni biskupové a mnozí věřící katolické církve byzantského i římského ritu byli pronásledováni a vězněni,“ řekl Svätý otec ve své homilii.

O dalším rysu duchovního odkazu nových blahoslavených, totiž milosrdenství pak promluvil s odkazem na slova jednoho z mučedníků, biskupa Iuliu Hossu, kterého rok před jeho smrtí v roce 1969 jmenoval kardinálem in pectore papež Pavel VI.

„Houževnaté vyznání věrnosti Kristu v nich bylo provázáno ochotou k mučednictví, takže svoje pronásledovatele nezahrnovali nenávisťnými slovy, nýbrž bytostnou mírností. Výmluvné je prohlášení, které ve vězení učinil biskup Iuliu Hossu: 'Bůh nás poslal do těchto temnot utrpení rozdávát odpuštění a modlit se za obrácení všech.' Tato slova jsou symbolem i syntézou postoje, kterým tyto blahoslavení v době zkoušky poskytovali oporu svému lidu, který bez ústupků a překrucování nadále vyznával víru. Tento postoj milosrdenství k tyranům je prorockým poselstvím, neboť je dnes předkládán všem jako výzva přemáhat zášť činnou láskou a odpuštěním v odvážném životě křesťanské víry,“ prohlásil papež.

Počet řeckých katolíků v zemi kvůli komunistickým represím znatelně klesl, dnes je jich ve dvacetimilionové zemi pouze 200 tisíc oproti 1,5 milionu v roce 1948. K pravoslaví se hlásí 86 % Rumunů.

Setkání s romskou komunitou

Poslední setkání vyhradil Svätý otec romské komunitě, která obývá Barbu Lautaru, nejstarší čtvrť města Blaj, a patří k ní téměř každý desátý obyvatel této části města. Papeže Františka přivítal řeckokatolický kněz romské národnosti P. Ioan, který připomněl, že v Kristově církvi je místo pro všechny a dodal: „Když vítáme Vás, vítáme Pána, který přišel pro ty nejposlednější, miloval ty, kdo jsou na okraji společnosti, nepohodlné, ty, kterým není vždy snadné rozumět,“ řekl romský kněz. Papež František pak navázal na jeho slova a mimo jiné řekl:

„Jméno církve prosím našeho Pána a vás o odpuštění za okamžiky, kdy jsme vás v průběhu dějin diskriminovali, týrali nebo jsme na vás pohlíželi špatně, pohledem Kaina a nikoli Abela, a nebyli jsme schopni vás uznat, ocenit a hájit ve vaší osobitosti. Kain nedbá na svého bratra. A právě ve lhotečnosti se živí předsudky a podněcují nevráživosti. Jak často neuvážené soudíme, užíváme slova, která zraňují, setrváváme v postojích rozsévajících nenávist a vytvářejících distance! Nejsme do hloubi křesťanství a dokonce ani lidství, pokud nedokážeme vidět člověka dříve než jeho skutky, dříve než své úsudky a soudy.“

Podle zpráv České biskupské konference

Sloup na Staroměstském náměstí v Praze

Zpráva z modlitebního Setkání s Mariánským sloupem

Na sobotu 15. června 2019, v době od 16.00 do 18.00 hodin, bylo svoláno ekumenické modlitební Setkání s Mariánským sloupem. Byla to první příležitost vidět kompletní, během 22 let vyrobenou architekturu sloupu na území Prahy, pro kterou je sloup určen. Zatímco jednotlivé díly architektury jsou v přístavišti u Karlova mostu na říční lodi, setkání se uskutečnilo na místě strženého Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí, označeném Základním kamenem. Přes hrozné předpovědi počasí a varování meteorologů o silných bouřích a průtržích mračen s kroupami, byla Praha zalita sluncem, ale bylo horko.

Když jsem přišel asi půl hodiny před shromážděním na místo, nestačil jsem se divit. Za třicet let, co se snažíme o obnovu sloupu, jsem něco takového nezažil. Musel jsem se ve vzpomínkách vrátit ještě hlouběji do historie, až do období totalitního režimu. Vjezdy na Staroměstské náměstí byly zataraseny dvěma řadami betonových zátarasů. Na ploše náměstí stála tři auta pražské Městské policie a přímo na základním kameni stál její dodávkový vůz. Před ním bylo vícejazyčné oznámení, že jde o "Informační středisko městské policie". Když jsme se ptali příslušníků, proč je bráněno řádně ohlášenému modlitebnímu shromáždění a

zataraseno ohlášené místo jejího konání, s rozpaky nám sdělili, že je to na přímý příkaz pana primátora Hříba (pozn. rod. je členem Pirátské strany). Nechtěl jsem tomu věřit. Přesně takové metody využíval represivní komunistický režim. Nevím, co si o tom pomyslel účastník shromáždění Saša Vondra. Nestačil jsem se ho na to zeptat. Koho pan Hříb na Magistrátu reprezentuje? Komunisté se přece do zastupitelstva nedostali?

Shromáždění, na které přivezli kameníci z lodi na ručních rudlech (vjezdy pro auta byly zataraseny) 1,5 tuny kuželek a madel, a sestavili z nich část balustrády strženého sloupu, začalo. Modlitby střídaly projevy. Lidé vyjádřili své přání obnovit Mariánský sloup nejen svou účastí, ale i zpěvem a modlitbami.

Lod' s naloženými díly architektury sloupu bude kotvit v Praze celý měsíc. Největší díl sloupu je postaven zkušebně na soklu z pískovce, darovaného italským městem Vitorchiáno v zahradách kláštera sv. Karla Boromejského pod Petřínem. Zájemci si ho mohou kdykoliv prohlédnout. Ústřední socha Panny Marie Immaculaty stojí před bočním vchodem do chrámu Matky Boží před Týnem. Přístup je z Celetné ulice.

Na místě strženého sloupu je zřízen Petiční stánek, kde je možno podpořit obnovu Mariánského sloupu svým podpisem. Podpisy se již počítají na tisíce. Ve stánku po celou noc pobýval akademický sochař Petr Váňa, organizátor celé akce. Lidé mu přinášeli oblečení a jídlo.

*Text a foto Karel Kavička
Česká republika*

Policejní auto stojí přímo na základním kameni sloupu, kde je nápis: „Zde stál a bude zase stát Mariánský sloup“

(odpůrci obnovy před mnoha lety zvýrazněná slova odstranili)

Snaha o obnovu Mariánského sloupu horečně pokračuje

Přehled událostí za poslední měsíc

Mariánský sloup na Staroměstském náměstí v Praze byl raně barokní pískovcový sloup se sochou Neposkvrněné Panny Marie (*Immaculaty*) na vrcholu a dalšími sochami na čtyřech soklech kolem sloupu. Byl postaven v roce 1650, jeho sochařskou výzdobu vytvořil Jan Jiří Bendl.

Mariánský sloup byl stržen v neděli 3. listopadu 1918 rozvášněným davem, který ve sloupu spatřoval symbol svrženého habsburského režimu. Jeho pozůstatky jsou uloženy v Lapidáriu Národního muzea. Odloženou hlavu Panny Marie vzal neznámý účastník shromáždění a v 50. letech 20. století ji prodal ve Starožitnostech. Odtud ji vykoupilo Lapidárium Národního muzea. Tam je vystavena stejně jako torza čtyř sousoší archandělů s ďábly, korintská hlavice sloupu a část kuželkové balustrády. Obraz Panny Marie Rynecké je v depositáři chrámu Matky Boží před Týnem. Ihned po stržení sloupu začaly snahy o obnovení této památky.

Sloup byl postaven jako **projev díků Panně Marii za úspěšnou obranu Prahy před Švédy** na konci třicetileté války na podzim roku 1648. Základní kámen položili dne 26. dubna 1650 za účasti nejvyššího hofmistra českého království Bernarda z Martinic a zástupců pražské radnice. Sloup vysvětil kardinál Arnošt z Harachu, 13. pražský arcibiskup a velmistr řádu Křižovníků s červenou hvězdou. Stalo se tak dne 13. července 1652 za přítomnosti císaře Ferdinanda III. a jeho syna Ferdinanda IV. Sochařskou výzdobu zhotovil Jan Jiří Bendl a jeho spolupracovníci. Jméno architekta se nedochovalo.

Společnosti pro obnovu mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze pracuje více jak dvacet let na jeho renovaci. Od roku 2008 sochař Petr Váňa s pěti dalšími kameníky zhotovili všechny součásti sloupu. Dřík byl vyroben z kusu pískovce pocházejícího z Indie, kámen pro patku sloupu věnovalo italské městečko Vitorchiano, blok pískovce na sochu daroval český podnikatel. Dokončený podstavec s kónickým sloupem už několik let stojí v zahradě kláštera sv. Karla Boromejského pod Petřínem, kopie sochy Panny Marie u bočního vchodu do Týnského chrámu, schody, dlažba a balustrády spodní části byly v depositáři v Jaroměři.

V říjnu 2015 proběhl archeologický průzkum na místě sloupu. V červenci roku 2017 vydal stavební úřad Prahy **rozhodnutí o umístění stavby obnoveného Mariánského sloupu**. Úřad dospěl k závěru, že jde o osazení výtvarného díla na své původní místo, které nepotřebuje stavební povolení. „*Záměr prakticky navrácí na Staroměstské náměstí část kompozice tohoto prostoru, jejíž funkce a umístění byly ověřeny dlouhým obdobím její existence*“ stojí v odůvodnění rozhodnutí.

Zbytky původního sloupu strženého 3. listopadu 1918

Kopie sochy Panny Marie u bočního vchodu do Týnského chrámu

Nový dřík byl vyroben z kusu pískovce pocházejícího z Indie

Policii a městským zastupitelstvem zmařený pokus zahájit obnovu sloupu na Staroměstském náměstí 29. května 2019

Do Prahy byly na lodi 11. června 2019 přivezeny všechny díly potřebné k sestavení mariánského sloupu – na lodi je odlitek původní sochy P. Marie poskládané z rozbitých kousků

Jeden z kvádrů podstavce věnovala i Česká misie z Chicaga

Petiční stánek, kde je možno podpořit obnovu Mariánského sloupu svým podpisem.

Dne 14. září 2017 po tříhodinové debatě za účasti občanů z obou názorových táborů Pražské zastupitelstvo projednávalo petice občanů pro a proti umístění sloupu – **petici pro umístění sloupu podepsalo od roku 2012 zhruba 16 000 lidí**; petici proti obnově sloupu založenou v červnu 2017 podepsalo zhruba 1084 lidí. Zastupitelstvo hlavního města Prahy odvolalo svůj souhlas s využitím pozemků na Staroměstském náměstí pro instalaci Mariánského sloupu.

Tým lidí kolem akademického sochaře Petra Váni ve středu **29. května 2019 odkryl na Staroměstském náměstí dlažební kostky v místě, kde stál Mariánský sloup**, a zahájil tím jeho obnovu. Podle města je ale navzdory platnému stavebnímu povolení akce v rozporu se zákonem, buildovatelé proto museli místo uvést do původního stavu.

Sochař Petr Váňa spolu s dalšími kameníky **11. června 2019 přivezli do Prahy na lodi všechny díly potřebné k sestavení mariánského sloupu na Staroměstském náměstí**. Kromě zhruba 250 kusů kamenů přivezli také odlitek sochy Panny Marie a korintskou hlavici sloupu, kterou dokončují. Na Vltavě plánují zůstat měsíc, než celý sloup na náměstí instalují.

Sochař Petr Váňa a jeho spolupracovníci v sobotu **15. června 2019 umístili na náměstí část balustrády sloupu** o váze asi 1,5 tuny. Součástky dovezli z lodi kotvící u Karlova mostu na ručním vozíku. Odpoledne se na místě strženého sloupu konalo ekumenické modlitebni shromáždění. Členové Společnosti pro obnovu mariánského sloupu potom neopustili místo, kde plánují vztýčit repliku původního sloupu ze 17. století a dnem i nocí zde opět v přenosném stánku sbírali podpisy pod petici za postavení sloupu.

Sochařův bratr Tomáš Váňa se v sobotu pokusil znovu odstranit dlažbu, zastavila ho však městská policie, která byla celou dobu na místě. Podle Prahy 1 i magistrátu nemá Váňa právo sochu na náměstí umístit, protože mu schází souhlas vlastníka, kterým je hlavní město. Sochař tvrdí, že rozhodnutí státní správy, která vydala stavební povolení, ho k tomu opravňuje. Městská policie mu však v sobotu hrozila tím, že na náklady spolku objedná firmu, která místo uvede do původního stavu. Primátor Zdeněk Hřib (Piráti) uvedl, že Váňa na stavbu nárok nemá, protože pozemek vlastní Praha, která s umístěním sloupu na základě usnesení zastupitelstva nesouhlasí.

Sochař Petr Váňa stánek i balustrádu z náměstí před novým jednáním zastupitelstva odstranil jako vstřícné gesto vůči městu.

Hlavní město stále nechce umístit repliku mariánského sloupu na Staroměstské náměstí. Zastupitelé na jednání, které se ze čtvrtku 20. června 2019 protáhlo až do pátečních ranních hodin, odmítli změnu původního nesouhlasného stanoviska z roku 2017 a stavbu sloupu nepovolili.

Hlavní prameny:

www.marianskysloup.cz

www.idnes.cz

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken
Owner Director

In association with
Conboy's Westchester Funeral Home
10501 West Cermak Road
Westchester, Illinois 60154
Other Funeral Home locations
available upon request

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbaken@sbcglobal.net

Continuing the Marik Family Tradition
of Funeral service

Vroucí vzpomínka

*Letos 12. července 2019 tomu bude už dvacet osm let,
kdy na Stvořitelovo zavolání odešel z našeho
rodinného středu na věčnost můj drahý manžel,
starostlivý tatínek a dědeček, pan*

Josef Kučera

rodák z Vlčnova na Moravském Slovácku

Jeho tělo je pohřbeno na hřbitově Woodlawn
ve Forest Park, Illinois a výroční mše svatá
za spásu jeho duše bude sloužena
v neděli 14. července 2019 v 10.30 hod. dopoledne
v kostele České misie svatých Cyrila a Metoděje
9415 Rochester Ave. Brookfield, IL 60513.

S bolestí, láskou a vděčností věrně vzpomínají:

Marie Kučerová, manželka

Josef a Rita, Václav a Pavla,

Rostislav Kučera - synové a snachy

Mařenka, Benjamin, Kristýnka a Tomášek - vnoučata

Upřímně děkujeme všem, kdo jej znali

a vzpomenu si na něho v modlitbách s námi.

CZECH CATHOLIC UNION

5349 Dolloff Road

Cleveland, Ohio 44127

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Theresa Aveni, President

Vděčná vzpomínka

*Letošního 15. července tomu budou tři roky,
co byla Pánem života a smrti povolána na věčnost
naše milovaná maminka a babička, paní*

Adele Vacek

Narodila se 16. října 1922 v Chicagu.

Se svým manželem Ing. Janem Vackem

vychovali syna Jacka a dceru Margaret.

Byla učitelkou na katolických školách v Ciceru a v Berwynu.

Po svých předcích zdědila lásku k České zemi.

Byla dlouholetou funkcionářkou Národního svazu českých
katolíků, Náboženského střediska Velehrad a České Misie.

Odpočívá v mauzoleu hřbitova Woodlawn ve Forest Pak, IL.

Mši svatou za ni budeme obětovat v kostele České misie
v Brookfieldu ve středu 17. července 2019 v 10.00 dopoledne

Děkujeme všem, kdo si na ni vzpomenu v modlitbě.

Dr. Margaret Trybus, dcera

MVDr. Fritz a John Trybus, vnukové a ostatní příbuzní

Czechoslovak Festival Sunday, July 28, 2019

Traditional Food, Beverages, Vendors, Dancing, Live Music, and More!

****NEW LOCATION****

Summit Community Park

5700 S. Archer Road, Summit

11 a.m. - 5 p.m.

FREE ADMISSION & PARKING

Česká misie v Chicagu

Vás srdečně zve na

Výroční piknik

Neděle 25.srpna 2019

od 11.00 a.m. česká mše svatá
potom zábava až do setmění

lesní rezervace

National Grove

Zahrada č. 1

**29. ulice a Des Plaines Ave.
North Riverside**

Dobré jídlo.

Dobré pití všeho druhu.

Dobrá zábava.

Hudba, tanec, hry pro děti.

Mrkev, vejce a káva

Jedna dívka si přišla postěžovat k mamince, jak je život těžký. Už nevěděla, jak dál, měla chuť všechno vzdát, byla unavená bojem s každodenními starostmi. Připadalo jí, že jakmile jeden problém vyřeší, hned se objeví další a všechno zase zkomplikuje. Matka ji vzala do kuchyně. Naplnila tři rendlíky vodou a zapálila pod nimi. Voda přišla brzy do varu. Do prvního dala mrkev, do druhého vejce a do třetího hrst mleté kávy. Nechala je beze slova nějakou dobu vařit. Po nějakých dvaceti minutách vypnula sporák. Vytáhla mrkev a položila ji na talířek, stejně tak i vejce, kávu přecedila do hrnku.

Pak řekla matka dceři, aby si sáhla na mrkev: udělala to a viděla, že je měkounká. Pak jí matka řekla, aby si vzala do ruky vejce a rozbila je: když sloupkla skořápku, viděla, jak vejce varem ztvrdlo. Matka řekla dceři, ať ochutná kávu. Dívka se napila a usmála se nad bohatou

chutí a vůni nápoje.

Pak se matky zeptala: „Co to má všechno znamenat?“

Matka jí vysvětlila, že každá z těch tří věcí musela čelit stejnému protivenství: vroucí vodě. A každá z nich reagovala jinak.

Mrkev vešla do vody silná a tvrdá, ale po marném boji s vroucí vodou změkla a zeslábla.

Vejce bylo na počátku křehké. Tenká skořápka chránila jeho tekutý vnitřek, ale v boji s vroucí vodou ztvrdlo.

Zato mletá káva se chovala naprosto jedinečně. Když byla vhozena do vody, začala na tu vodu působit a úplně ji proměnila!

„A která z těch věcí jsi ty?“ zeptala se matka své dcery. „Když na dveře zaklepe problém, jak odpovídáš? Jsi jako mrkev, která změkne? Nebo jako vejce, co ztvrdne a vyprahne mu srdce? Nebo jsi jako káva, která promění vodu svými vnitřními schopnostmi?“

Utřpení je jako sochařské dláto: ukáže, co je v tobě.

Bruno Ferrero

Z knihy „Rosa pro duši“

Portál, Praha, 2014

Podle <http://www.milujte.se>

Člověk, který pomáhá zachovávat český jazyk a kulturu

Mons. Dušan Hladík laureátem Ceny Gratias agit

Ministr zahraničních věcí Tomáš Petříček předává Cenu Gratias agit Mons. Dušanu Hladíkovi

Vyznamenání za šíření dobrého jména ČR v zahraničí

Organizace velkého množství duchovních, kulturních a osvětových aktivit, návštěvy starých a nemocných exulantů, neutuchající publikační činnost, podpora aktivit dalších spolků a spolupráce s řadou krajanských institucí, velký přínos pro uchovávání češtiny, poskytování útočiště pro umělce, badatele i osoby v nouzi... to a mnohé další oceňovali akademici, duchovní, krajané a kulturní pracovníci z České republiky, Spojených států a dalších evropských zemí na osobě Mons. Dušana Hladíka v nominaci na prestižní Cenu Gratias agit.

*„Mimo své kněžské povinnosti (každodenní mše, společné modlitby a pobožnosti, duchovní formaci, zpovědi, návštěvy nemocných atp.), které doprovázejí životy zahraničních Cechů od narození až po odchod na věčnost (křty, biřmování, svatby, pomazání nemocných, pohřby), chicagský páter organizuje množství různorodých aktivit, které přesahují společenství farnosti a jsou otevřené komukoliv. Jsou spojené s prožíváním roku nejen církevního, ale i tradičně českého,“*¹ píše se v úvodní části nominace s výčtem bohatých aktivit, které spojují – což je v krajanských poměrech různě po světě celkem nevídané – příslušníky nejrozličnějších vln emigrace.

Se signatáři návrhu na ocenění (s výrazným mezinárodním zastoupením) jsme vyzdvihovali též otcovu pedagogickou a vydavatelskou činnost či pomoc při udržování aktivit a českého společenství v menšinových farnostech nejen v Chicagu, ale i v kalifornských velkoměstech (San Diego, Los Angeles, San Francisco). Plánování žádosti o ocenění bylo směřováno k dvaceti leti aktivního působení P. Dušana Hladíka mezi chicagskými krajanými i jeho významnému životnímu jubileu (1959–2019). Samotná doba podání návrhu vycházela též na oslavy 35 let od jeho kněžského svěcení.

V dobré společnosti

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky od roku 1997 pečlivě vybírá z celého světa zhruba deset až dvacet laureátů tohoto prestižního vyznamenání, které následně slavnostně uděluje v reprezentačních prostorách Černínského paláce.

Cenu MZV ČR „za šíření dobrého jména České republiky v zahraničí“ obdržely před Mons. Hladíkem osobnosti, jako je dirigent Jiří Bělohávek, podnikatel Tomáš Baťa, spisovatel Josef Škvorecký, olympionička Věra Čáslavská, autor dětských knih Petr Sís nebo hokejista Jaromír Jágr. Hrdým držitelem této křišťálové koule, která nyní připutovala i do České katolické misie v Brookfieldu, je též mecenáška umění Meda Mládková, sportovkyně Kateřina Neumannová, spisovatel Viktor Fischl, architektka Eva Jiřičná či dramatik Sir Tom Stoppard.² Jména celosvětově uznávaných celebrit doplňují velké osobnosti krajanského života, které obětovaly velkou část svého života práci pro druhé, oživováním českého jazyka a kultury, zachováváním národního dědictví.

Ministerstvo tradičně vyzdvihuje rovněž aktivity organizací, jako je Konfederace politických vězňů či Člověk v tísni, v loňském roce též skupina „osmi statečných“, kteří v Moskvě protestovali proti vpádu vojsk pod velením Sovětů v roce 1968. S církví byly spojeny oceněné instituce jako Charita ČR či Papežská kolej Nepomucenum v Římě.

„Nezištná práce pro Česko“

Ministr Tomáš Petříček docenil v letošním roce (na základě nominací z celého světa) přínos šestnácti kandidátů, jejichž seznam je přiložen v tabulce. Za Spojené státy americké, které mají globálně bezkonkurenčně nejsilnější zastoupení osob s českými kořeny, byli společně s Mons. Hladíkem oceněni dva proslulí lékaři: dermatolog, všestranný umělec a propagátor české a židovské tradice v USA Mark Podwal a plastický chirurg Bohdan Pomahač, který v USA provedl první kompletní transplantaci obličeje (a jemuž česká média během této jeho pražské návštěvy věnovala velkou pozornost).

Ve svém projevu i na svých sociálních sítích se ministr zahraničí Tomáš Petříček opakovaně vyjadřoval o nezištnosti, s níž ocenění prohlubují zájem o českou zemi a napomáhají jejímu zviditelnění a obrazu ve světě. „Bylo mi ctí poděkovat významným osobnostem, které svou prací šíří dobré jméno ČR v zahraničí. Právě v nich má naše země ty nejlepší reprezentanty a diplomaty. Všichni přitom dělají svou práci nezištně a mnohým se často ani nedostalo zaslouženého uznání.“³

Dva Dušani z Kuřimi

Možnost promluvit (i poděkovat) za všechny oceněné získal na slavnostním aktu v majestátním Velkém sále MZV (nedaleko pracovny Jana Masaryka) Dušan Robert Pařízek, slavný herec, režisér a dramatik, který byl, jak zmiňoval, za poškozování dobrého jména socialistického státu v nepřítomnosti odsouzen na

¹ ŠTĚPÁNOVÁ, M. – MALÝ, V. a kol. *Návrh na udělení ceny Gratias agit ThDr. Dušanu Hladíkovi*. Nominace zasláná MZV 31. 12. 2017, po aktualizaci též 31. 12. 2018. https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranici_vztahy/verejna_diplomacie/ceny_gratias_agit/index.html

² MZV, *Sborníky laureátů Ceny Gratias agit*. [online]. Cit. 2019-06-23

³ PETŘÍČEK, Tomáš. Twitter. [online]. Cit. 2019-06-23.

<https://twitter.com/TPetricek/status/1139480417109716992>

Laureáti Ceny Gratias agit za rok 2019

8,5 roku, nyní v demokratickém režimu však za šíření dobrého jména republiky vyznamenán. Umělec zdůraznil hodnotu takového ocenění za veškeré úsili, které všichni vyvíjeli bez nároku na odměnu či dokonce medaili, zároveň také fakt, že přijetí ceny neznamená, že by ocenění ve svém nadšení pro Českou republiku ustali.

Zajímavostí je, že oba dva oceněné Dušany (Hladíka a Pařízka) spojuje kromě jména i rodné město: Kuřim u Brna. Během kulturního programu, který byl pro vyznamenané v Praze před samotným obřadem připraven, vyjádřil Dušan Pařízek dokonce přesvědčení, že jsou oba laureáti vzdáleně příbuzní. Rodiny se minimálně přátelily a tetička pátera Hladíka bydlela od Pařízků jen přes ulici.

Šestý katolický kněz, třetí laureát z Chicaga

Mezi historicky 336 oceněnými se Mons. Hladík stal teprve šestým katolickým duchovním, který toto vysoké vyznamenání obdržel. Navazoval tak na kardinála Tomáše Špidlíka, biskupa Petra Esterku, pátera Václava Maška – českého duchovního v rumunském Banátu, polského dominikána a publicistu Tomasze Dostatniho a Jeho Eminenci Giovanniho kardinála Coppu – bývalého papežského nuncia. Z nekatolických představitelů můžeme zmínit Marii Provazníkovou, evangelickou laickou kazatelku na Ukrajině.

V křesťanských kruzích rezonoval v souvislosti s Cenou Gratias agit silně příběh mladé pracovnice Charity ČR, která dokázala svou čtrnáctiletou prací v Africe změnit život tisíců potřebných lidí, avšak sama nakonec v Zambii podlehla malárii. Za Teu Tihounovou přebrala cenu její maminka. „Svým životním přístupem, pracovitostí, laskavostí, pokorou a humorem inspirovala ostatní.“⁴ Chicago má na svém území již minimálně třetí charakteristickou kulatou skleněnou sošku: před Mons. Hladíkem získal Cenu Gratias agit roku 2014 Edward J. Dellin, předseda pražského výboru Chicago Sister Cities, v roce 2017 pak vědec a mecenáš doktor Jaroslav Kynčl.

Je naděje, že letošní ocenění Dušana Hladíka jakožto katolického kněze může přispět k dobrému obrazu církve v české (historicky mnohdy antiklerikální) společnosti. Vyznamenání je také veřejnou pochvalou a snad i zviditelněním neutuchajících snah celé České katolické misie v Brookfieldu a jejich mnoha nesmírně obětavých spolupracovníků. Díky Vám všem!

*Připravila Marie Štěpánová
Česká republika*

Laureáti Ceny Gratias agit za rok 2019

- **Ceralová Petrofová Zuzana**, ČR, podnikatelka, propagátorka české hudby, kultury a řemesla
- **Čubirko Volodymyr**, Ukrajina, ředitel Dobročinného fondu ViZa, iniciátor spolupráce mezi Zakarpatskou oblastí a Českou republikou
- **Hladík Dušan**, USA, kněz, misionář, doktor teologie a církevní historik
- **Jerie Beatrix**, Švýcarsko, propagátorka české hudby, umělecká vedoucí Mendelssohnova festivalu
- **Krajný Miloš**, Kanada, lékař, organizátor hudebních večerů "Nokturna ve městě"
- **Lipovac Marijan**, Chorvatsko, bohemista, historik
- **Milkani Piro**, Albánie, filmový režisér a scénárista, bývalý diplomat
- **Mirchi Reza**, Írán, podporovatel poznávání a sblížování české a iránské kultury
- **Pařízek Dušan Robert**, Německo, herec, režisér, dramatik, umělecký ředitel Festivalu českého umění a kultury Praha - Berlín
- **Peterlik Karl**, Rakousko, rakouský diplomat působící v Praze v přelomových letech 1968 a 1989
- **Podwal Mark**, USA, lékař, grafik, malíř, ilustrátor, filmař, dlouhodobý propagátor české a židovské tradice v USA
- **Pomahač Bohdan**, USA, plastický chirurg
- **Sriratana Verita**, Thajsko, profesorka, propagátorka ČR v Thajsku
- **Tihounová Tea in memoriam**, Zambie, zakladatelka a vedoucí mise Charity ČR v Zambii
- **Voříšek Jan**, Gruzie, realizátor charitativních projektů
- **Memorial**, Rusko, mezinárodní historicko-osvětová, dobročinná a lidskoprávní společnost

Mons. Dušan Hladík s hlavními iniciátory návrhu na ocenění biskupem Mons. Václavem Malým a redaktorkou Marií Štěpánovou

⁴ Charita ČR. Významné ocenění pro naši drahou kolegyni Teu Tihounovou. [online]. Cit. 2019-06-23. <https://www.charita.cz/aktualne/clanky/charita-cr/vyznamne-oceneni-pro-nasi-drahou-kolegyni-teu-tihounovou/>

Rodina jako zvláštní úkol Církve pro dnešek

Posláním Církve je oslava Boha a věčná spása lidí. Přesto v různých dobách měla církev zvláštní dobové úkoly. Jinak řečeno, její život nesl druhotné plody, potřebné pro celou společnost.

Rozložila otrokářský systém, šířila charitu i vzdělání...

Ti, kteří přijímali do života evangelium, podstatným způsobem přispěli například k rozložení otrokářského systému, když dovedli vidět i v otrokovi svého bratra. Ti, kteří brali vážně Ježíšovu větu: „Co jste udělali pro jednoho z těch nejmenších, pro mě jste udělali“, změnili postavení chudých, postižených, nemocných a sirotků a nakonec vybudovali spousty sociálních ústavů a stojí za novodobými sociálními systémy moderních států. Církev položila základy evropské kultury a vzdělanosti, když lidi nejen vzdělávala ve školách, ale i učila pracovat. Jen benediktini měli síť 37 000 klášterů postavených na heslu: Modli se a pracuj. Církev budovala univerzity, založila množství nemocnic.

Co má dát světu dnes?

Dnešní dobový úkol je asi jiný. Myslím, že Církev je v naší kultuře dnes jediná, která je schopná zachránit rodinu a také budoucnost naší civilizace. Jestli v 19. století láska k Bohu a odpověď na jeho lásku naplnila kláštery lidmi zapálenými pro sociální a zdravotní službu potřebným, dnes se musí církev soustředit na rodinu. Jako kdysi Církev budovala kláštery a pak charitní struktury, tak dnes potřebuje funkční strukturu pastorační rodin. Myslím, že služba rodině je dnes pro Církev opravdu historickým úkolem.

Přitažlivost pozitivního příkladu

Lidé, kteří si dělají obraz společnosti jen podle sdělovacích prostředků, mohou mít dojem, že rodina založená na věrném manželství muže a ženy patří minulosti. Práce odborníků i organizací

pro apoštolát, výchovu i budování konkrétních nástrojů pomoci rodinám, včetně politických, hospodářských a kulturních, je důležitá, ale i dnes platí, že příklady táhnou. Necháme-li se oslovit a inspirovat svatými manželi ke krásnému životu, který roste z evangelia, snad osloví i náš obyčejný život z víry někoho z našeho okolí, povzbudí či inspiroje ke konkrétním krokům.

I Bůh ví, že lehké to není...

Pán Ježíš věděl, že žít manželství dokonale a jít do nebe společně nebude lehké. Proto manželům nabídl svátost manželství, která není jen záležitostí mimořádně svátečního dne svatby, ale každodenního života. Je vidět, že svatí manželé (viz následující série článků – pozn. redakce) dokázali z této svátosti čerpat po celý společný život. Jejich zkušenosti ukazují, že náboženský život není nějakou nadstavbou přirozeného života. Kristus není jen společným cílem, ale i východiskem.

Na tomto základě můžete stavět

Základem šťastného života křesťana i jako člověka je jeho vztah ke Kristu. Koho Kristus uchvátil, ten se mu touží

líbit. Tomu, kdo touží, stačí ukázat, co se Kristu líbí, či pomoci získat potřebné dovednosti k správnému poznávání a rozlišování či volbě, nebo k sebeovládání. Lidé, kteří berou manželství jako povolání od Boha, zakoušejí, že jejich přátelství s Bohem pozvedá i jejich manželství.

Příklady svatých manželů

Příklady svatých manželů ukazují, že i obyčejní a chybní lidé mohou dorůst svatosti i ve velmi těžkých podmínkách, když čerpají pomoc z Boží nabídky, když se od Krista učí milovat a odpouštět. Ta dvě slova úplně stačí. Vlastně jen to první, protože podle apoštola Pavla láska všechno omlouvá, všemu věří, nikdy nezoufá, všechno vydrží, nikdy nepřestává. Když svět objeví skutečnou lásku, najde i novou naději a znovu ocení krásu rodiny. Děkuji všem, kteří se do tohoto díla obnovy zapojí, a všem ze srdce žehnám.

*Mons. Jan Graubner,
arcibiskup olomoucký*

*Z předmluvy knihy Jitky Krausové:
„Manželství – cesta ke svatosti.
Svatí manželé 20. století“,
Podle <http://www.milujte.se>*

Rytířské turnaje na českém královském dvoře a 600. výročí „1. defenestrace pražské“

Letovice, město mezi Brnem a Svitavami dne 10. 8. 2008

Rytířské turnaje si v českém prostředí ve středověku získaly nesmírnou popularitu. Rytíři Království českého patřili mezi evropskou špičku. Turnaje, na kterých bojovali rytíři každý proti každému, se ve středověku nazývaly „mela“. Někdy se rytířských turnajů účastnil i panovník české země.

Podle kronikářů byly u nás rytířské turnaje zavedeny v roce 1249, za vlády v pořadí už 4. českého krále Václava I. (panoval 1230–1253). Svým českým, moravským, slezským a lužicko-srbským kolegům znalost této středověké zábavy předali němečtí rytíři, ve své vlasti vychovaní v tradicích středověké rytířské kultury. Český král a jeho šlechtici se snažili držet krok se svými vznešenými kolegy na Západě.

Na českém panovnickém dvoře už od knížete Břetislava I. (1034–1055) převládá zvyk brát si za manželku německou šlechtici, pokud možno z panovnického rodu. Pro budoucího vládce na českém trůně to přinášelo řadu politických, finančních i jiných výhod. Nevýhodou pro českou zemi byla skutečnost, že v okolí českého panovníka jako dorozumivací řeč postupně převládla němčina. Nepotřebujeme vysokou matematiku k tomu, abychom si spočítali, že po třech takových sňatcích s německou princeznou byl příští český král Čechem (či Slovanem) už jenom z 1/8, po čtyřech sňatcích už jenom z 1/16, atd. Tak např. o českém králi Přemyslu Otakaru II. se předpokládá, že česky už mluvit neuměl. Proces poněmčování českých panovníků vyvrcholil, když si Češi na svůj královský trůn zvolili šlechtice z rodu Lucemburků, později z rodu Habsburků.

Jedním z nejvýznamnějších nositelů západní kultury v časech panování českého krále Václava I. byl pan Ojř (něm. Oger) z Friedenberka. Byl to věrný služebník a úspěšný diplomat krále Václava I. S jeho působením v našich zemích nás seznamuje Dalimil ve své veršované kronice takto: „Ojř

si velmi potrpěl na turnaje, ta zábava zubožila české kraje. Dříve bohatí rytíři a velcí páni utráceli spousty peněz za svatklání. Co to bylo čabrak, rouch a fanfrnochů, uskrovnit se nikdo nechtěl ani trochu! A když potom k válce dojde, v jejich měšci, věru, není ani vindra na brnění!“

Pan Ojř z Friedenberka kromě práce diplomata ve službách českého krále dostal za úkol pořádat královské lovy polní a lesní zvěře, a také bohaté královské hostiny a všeliká rozptýlení v okolí pana krále. Přičiněním a péčí pana Ojře český král Václav I. na svém dvoře hostil a odměňoval nejproslulejší minnesängry (potulné zpěváky a herce) té doby. Pro to všechno a pro mnohé další zásluhy byl pan Ojř z Friedenberka u českého královského dvora velice oblíbeným člověkem.

Po smrti krále Václava I. usedl na český trůn jeho syn Přemysl Otakar II. (panoval 1253–1278). V pořadí 5. český král Přemysl Otakar II., nazývaný též králem železným a zlatým, byl nejenom udatným rytířem, ale také štědrým mecenášem. Tak např. na den sv. Václava roku 1264 uspořádal u Prešpurku (dnes hlavní město Slovenska Bratislava) na počest sňatku své neteře Kunhuty Braniborské se synem uherského krále Bély IV. velkolepý turnaj. Okolí zdobily barevné stany, mezi nimi se pohybovali významní rytíři a jejich krásné dámy. Nechyběly ani stánky řemeslníků, přitomno bylo velké množství zvědavců. Poté, co Přemysl Otakar II. ve stanu upraveném na kostel slavnostně pasoval na rytíře 4 markrabí, knížete polského a řadu jiných hrabat a šlechticů, začaly rytířské turnaje. Den skončil velkolepou hostinou, při níž král Přemysl Otakar II. některé své hosty dokonce sám obsluhoval.

Chatrné zdraví a křehká tělesná konstrukce jeho syna a následníka trůnu krále Václava II. (vládl 1283–1305) způsobily, že tento v pořadí 6. král český a současně 1. král polský, pocházející z dynastie Přemyslovců, v rytířských turnajích sám aktivně nebojoval. Věnoval se však pořádání turnajů a proslul jako významný mecenáš. Při jeho slavné korunovaci na českého krále dne 2. 6. 1297 se v Praze konala velkolepá oslava. Vedle rytířského klání se tu pořádaly speciální turnaje pro panoše (velmi mladé šlechtice v aktivní službě u krále) a pro adepty čekající na rytířský pás. Celých 240 z nich pak toho dne král Václav II. sám osobně pasoval na rytíře.

Bezesporu nejproslulejším rytířem Království českého byl v pořadí 10. český král Jan Lucemburský, později zvaný Slepý (panoval 1310–1346). Kronikář Petr Žitavský, který za vlády Jana Lucemburského zastával úřad opata Zbraslavského kláštera, ho popisuje těmito slovy: „...pěstuje veškeré rytířství, hojně navštěvuje turnaje, koná klání, takže celá Francie a Itálie sotva stačí vylíčit jeho znamenité činy. Lidé si povídají, jak štědré dary dává a jaké přebohaté hostiny se

Poslední boj českého krále Jana Lucemburského, tehdy už na obě oči slepého

značným nákladem pořádá. Šíří se pověst, že při klání v Burgundsku probodl svým kopím rytíře...

Ve druhé polovině života Jana Lucemburského se u něho začala projevovat dědičná choroba, která způsobila postupnou a tehdy nevyléčitelnou slepotu jednoho oka, později obou jeho očí. Čeští historikové nazývali Jana králem Cizincem, také králem Diplomatem. On sám si nejvíce přál být králem Rytířem. Jeho přání se mu splnilo. Už bezmála 7 století je mu připisován výrok, který měl pronést krátce před svou hrdinskou smrtí v bitvě u Kresčaku (franc. Crécy) dne 26. 8. 1346: „Toho bohda nebude, aby český král z boje utíkal!“

Také Janův syn Karel, český král a také císař a král římský národa německého toho jména IV. (panoval 1346–1378) se chtěl svému otci Janu Lucemburskému vyrovnat. Stejně jako jeho otec také on miloval rytířské turnaje. Marně mu to jeho rádce a důvěrníci rozmlouvali. Dokonce i tehdejší papež Klement VI. poslal císaři a králi Karlu IV. důvěrný dopis. V něm poukazoval na skutečnost, že by jeho vážné zranění či smrt mohly ohrozit nejen budoucnost českého království, ale i řádný chod celé tehdejší křesťanské Evropy. Jako všichni mladí muži ani Karel IV. dobrých rad starších lidí nedbal. V přestrojení a pod smyšleným erbem se účastnil velkých a věhlasných soubojů po celé tehdejší Evropě.

V časopisu Hlasy národa No. 7/2016 na s. 20–22 jsme podrobně popsali poslední rytířský souboj, kterého se Karel IV. aktivně účastnil. Stalo se to v měsíci říjnu roku 1350 kdesi v Itálii. Nešťastným úderem protivníkovy dřevce byl tehdy Karel IV. sražen s koně. Rychle přispěchavší lékaři a jejich pomocníci konstatovali, že Karel nemůže hýbat svými končetinami. Měl těžce zhmožděnou páteř, prolomenou bradu a zlomené čelistní výběžky. Jenom rychlá a velmi odborně provedená lékařská pomoc vynikajících lékařů zachránila Karlu IV. život a částečně mu vrátila schopnost dále zastávat funkci krále Království českého a císaře a krále Svaté říše římské.

Obrazy namalované po roce 1350 nám představují Karla IV. už jenom jako dopředu nachýleného starce, jehož hlava nepřirozeně dosedá na značně přivrbená záda. Velké vousy

v celém obličejí zakrývají ta zranění ve tváři, která Karel IV. onoho osudného dne roku 1350 utrpěl. Po celý zbytek života pak měl velké bolesti, chodil jen pomalým, šouravým krokem. Ke konci života pro něho museli zhotovit speciální nosítka, ve kterých ho nosili, zvláště do schodů a se schodů. Přitom před svým nebezpečným úrazem roku 1350 byl Karel IV. statným mužem atletické postavy a pravidelně trénovaných svalů.

Lucemburští synové Karla IV. se rytířských turnajů po otcově vážném úrazu účastnili jen málokdy, a když ano, tak jenom jako diváci. Ani rytířské ideály středověkých mladíků a dívek už nebyly pro novou mládež tak přitažlivé, jak byly kdysi. Z některých řádně pasovaných rytířů se stali loupeživí rytíři, méně úspěšní a proto chudí rytíři sloužili každému, kdo jim dobře zaplatil. Chudáků a žebráků v českém království přibývalo, ve společnosti obyčejných lidí to vřelo. Český a římský král a císař Václav IV. Lucemburský byl na přání svého otce českým králem korunován už ve svých 2 letech roku 1363. Jako český král vládl 1378–1419. Řádně zvoleným římským králem a německým císařem byl v letech 1376–1400. Svým vladařským povinnostem se po otcově smrti věnoval jenom sporadicky - přednost dával zábavě a nevázanému životu. Proto byl v srpnu roku 1400 zbaven titulu císaře a krále Svaté říše římské, titul českého krále mu byl ponechán. Jednomyslné odvolání z funkce bylo kurfírty (voliteli římského krále a císaře) zdůvodněno konstatováním, že v případě Václava IV. jde o člověka nepotřebného, nečinného a svých povinností nedbalého. Václav IV. zatrpknul, svoje sesazení nikdy neuznal, z toho, co ho potkalo, se nepoučil. Království české i nadále spravoval zcela nedostatečně a velmi nešťastně.

V pořadí 12. český král Václav IV. potom stále častěji propadal depresím a nadměrnému požívání alkoholu. Zemřel na svém Novém hradu nedaleko Kunratic nedlouho poté, co mu jeho lidé přinesli zprávu, že v Praze dne 30. 7. 1419, po husitské nedělní bohoslužbě, rozvášněný dav stoupenců Jana Husa vyházel z oken Novoměstské radnice purkmistra a 6 jeho konšelů. Ozbrojený dav lidí po svém vášnivém kázání v kostele P. Marie Sněžné před Novoměstskou radnicí tehdy přivedl husitský kazatel Jan Želivský. Zmíněných 7 městských úředníků bylo během „I. defenestrace pražské“ usmrceno. Při vyhazování z oken radnice byli nabodáváni na vztyčená kopí a na zemi dobíjeni. Vraždění purkmistra a konšelů, podle dochované písemné zprávy, organizoval a osobně vedl Jan Žižka z Trocnova.

Král se po vyslechnutí této zprávy velice rozčílil. Přitom ho, podle názoru většiny historiků, postihla mozková příhoda (mrtvice). Po smrti krále Václava IV., k níž došlo dne 16. 8. 1419, už naplno vybuchla husitská revoluce. Současně s ní, prakticky v celém českém království, propukla ničivá a velmi krutá občanská válka. Pro rytířské turnaje v Království českém už nebylo místa...

Dnes jsou turnaje oblíbenou zájmovou činností

Ukázky jsou z Letovic 10. srpna 2008

Ve 21. století jsou rytířské turnaje už jenom pěknou podívanou

Takto začínal rytířský turnaj u města Letovice dne 10. 8. 2008

Jezdec na novodobém rytířském turnaji

Roli rytířů ve 21. století někdy zastávají i pěkná děvčata

Per ardua ad astra

Přes překážky ke hvězdám (5)

Vzpomínky slovenského letce Fredericka Tornila alias Vladimíra Krmana

Domino

Pobyt na posádce v Malackách byl pro nás lepší než v Piešťanech. Bratislavské zábavní podniky a přátelé z aeroklubu jsme tak měli na dosah ruky. Redutu jsme kladli na první místo, Juraj Berčelcer hrával na klavír populární skladby, Kolektiv 53 a Rio-Trio drželi krok s nejnovějšími „hity“. Byly to hlavně americké šlágry, které jsme zbožňovali. Tehdy jsme nevěděli, že jsou to ty nejnovější na „Hit Parádě“ v USA. Mezi nimi byl také šlágr „Domino“, který vyjadřoval náš společný cíl. Část textu zněla:

„Chci doufat a věřit, že nadešel čas,
kdy život můj se změní ve svět plný krás,
V jednu krásnou melodii,
která věčně srdcem zní!“

Od té doby jsme nazývali náš úlet „Operace Domino“.

Netrvalo dlouho, když se po Novém roce nějakou náhodou podařilo Gustovi a Jožovi dostat přeložení do Vajnor. Vždy jsme toužili strávit vojenskou službu v rodném městě. Co bych za to dal, kdyby i mě přeložili. Zde bychom k úletu potřebovali jen nějakou minutu na rakouské hranice. To by bylo fantastické.

Zimné rekreaci leteckého personálu jsme měli tentokrát v Tatrách ve vojenských srubech. Hojný sníh nám dovoľoval lyžování po hradské a výlet na Lomnický štít byl nezapomenutelný. Měli jsme klid od politických aktivit a častého 12 hodinového pracovního zařazení.

„Jeden den v roce je náš“

Nastaly Vánoce a s nimi Nový rok. Doma v Bratislavě jsme ho vždy velkolepě oslavovali, tentokrát jsme byli na Vajnorském letišti. Pod Heslem: Jeden den v roce je náš! jsme uspořádali velkou oslavu, něco podobného akci „raketoví střelci na Kobyle“ před šesti ro-

ky. Tentokrát jsme měli k dispozici čerstvou dodávku signálních raket a některé dokonce hvízdaly. O půlnoci měl každý povinnost na kontrolní věži vystoupit na dvoumetrový sloupek a během ohňostroje si připít z lahve na úspěchy v novém 53. roce. Ráno byl vyhlášen nástup na létání. Ve skutečnosti už bylo skoro poledne, když byly větrone připravené a každý střizlivý. Start ve vleku za Štorchem byl fantastický. Pionýr byl nový větroň a pro mě bezmotorový let, po tolika rocích létání na vojenských letadlech, byl opravdu vítaný.

Letecké aktivity v Piešťanech

V lednu mi přidělili novou skupinu žáků, které jsem v rekordním čase vyškolil k sólovému létání. Aspoň v tomto jsem si udržel své dobré jméno. Povýšení, které mi patřilo, jsem však nedostal. Bylo to vskutku podivné, že někteří z mých žáků, nyní už jako učitelé létání, měly vyšší hodnost než já. Rozdíl byl v tom, že byli straníci a aktivně zapojení do politického procesu, čemuž jsem se já vyhýbal i přes požadavky shora. Několikrát se však stalo, že jsem přišel ke skupince s důstojníkem, který byl nadporučík a já poručík, a on nechal nastoupit žáky a podal mi hlášení, jak kdybych byl hodnostně vyšší. Takového uznání jsem si velice cenil. Nakonec jsem měl v zápisníku letů 24 žáků, kteří se mnou sdíleli moje letecké zkušenosti počínajíc horizontálním létáním až po akrobacii a noční létání.

Další, snad oficiální, uznání mých zkušeností bylo přeložení do Prostějova do SPUL-u na Buckery a Arada. To ale trvalo jen pár dní, dokud tamější politický pracovník neobjevil můj posudek z Piešťan. Prý: „Nevyhovují kádrovým požadavkům školit nové učitele létání v socialistickém duchu!“ Tak jsem „maširoval“ zpět do Piešťan a pokračoval v pilotním výcviku své skupinky.

SLOPLET

Z čista jasna jsem byl předvolán na „kobereček“ do kanceláře velitele školy štábního kapitána Kohoutka a tam za přítomnosti důstojníka STB a členů štábu mi bylo řečeno, že musím vypovídat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, vázán vojenskou přísahou. Nejprve jsem byl v nejistotě, o co se jedná, snad nějaká hláška o našem plánovaném útěku? Myslel jsem na to nejhorší a byl jsem jako na trní, ale podle následující otázky jsem zjistil, o co vlastně jde. „Soudruhu poručíku, co to máte za organizaci „SLOBLET“ – „Sloboda letcom?“ Zdálo se mi, že špatně slyším a zeptal jsem se „prosím? Sloboda letcom? SLOBLET?“ Ulevilo se mi a začal jsem se chechtat. Bylo to skutečně k smíchu. „Taková blbost!“ říkám.

Pak jsem se jim snažil vysvětlit, že jméno organizace asi někdo špatně zaslých, že náš Aeroklub v Bratislavě před léty přijal v rámci začlenění do polo-vojenské organizace oficiální zkratku „SLOVLET“, kterou jsme si my plachtaři ze žertu přeměnili na „SLOPLET“, když jsme sedávali u vína, a že to absolutně nemá nic společného s protistátní činností, že SLOP/LET slovensky znamená „slopat a lietat“ ale nic jiného.

Nevím, zda jsem je dostatečně přesvědčil, ale myslím, že má reakce byla celkem věrohodná. To samé vyšetřování bylo i ve Vojnarech. Mimo Gustu a Jožu vyslyšali i členy aeroklubu, kteří museli reagovat podobně jako já, a považovali to za hloupost. I když jsme byli nevinní, tak nám to nebylo jedno, že si nás vzali na mušku, doufali jsme, že snad netuší, že něco chystáme. Zdálo se, že tomu tak není, protože jinak by nás nepustili k letadlům a určitě by nás odstranili. Politickou neaktivitu však brali vážně a létání s žáky mi bylo zastavené. Přearadili mě do funkce leteckého dispečera na místní kontrolní věž.

Fialová Železná opona

Měl jsem u sebe pohotovostní leteckou mapu, kterou jsem vytáhl ze zaplombovaného obalu ještě v Malackách. Úlet se nám tehdy nepodařil a měl jsem obavy, že až ji budu odevzdávat, tak mě poznačená mapa prozradí.

Nebylo mi to jedno, když nás vyzvali, abychom mapy odevzdali navigačnímu důstojníkovi pluku. Okamžitě jsem se dal do práce a snažil se neznatelně vygumovat silnou fialovou čáru Železná opona, což se mi v Malackách moc nezdařilo. Mapa byla poškozená. Snažil jsem se to zamaskovat špínou z podlahy a pošlapal ji botami. Vložil jsem ji do původního obalu, nějak zaplomboval a nechal jsem ji zašít strojem od známého krejčího ve skladě s výstrojí. Obal jsem odevzdal a strčili ho mezi jiné mapy.

Za týden jsem dostal od velitele vzkaz, že se mám dostavit do kanceláře navigačního důstojníka.

Byla ve mně malá dušička. Je to chyták nebo čirá náhoda? Žádal mě, abych mu podával obaly pohotovostních map. Sledoval jsem jeho tvář. Nenaznačovala žádné podezření. Otvíral jeden obal za druhým a dával mapy na stůl. Poznal jsem svoji bývalou mapu v pořadí asi čtvrtou. Zatajil jsem dech. Kapitán Kříž vyndal mapu z obalu a zběžně poznamenal, že „tato je nějak poškozená“ a hodil ji do koše. Tvářil jsem se nenápadně, ale srdce mi bušilo. U další mapy to skončilo, prý: „Už jich máme na přelet do Prešova dost.“ To se mi ulevilo! Dal mi rozkaz, abych mapy doručil přímo veliteli letky.

Poslední let doma 5. února 1953

Pro nedostatek pilotů jsem byl určený k přeletu jednoho ze čtyř Arad do Prešova a dostal jsem i novou mapu. Velitelství let odkládalo několik dní, protože počasí nad údolím Váhu a Nízkými Tatrami bylo nepříznivé a oblast byla zahalená nízkými mraky. Přelet Arad byl neodkladný a aby se mohl úkol splnit, byl za Stichovic půjčený dvoumotorový Siebel (C3), ke kterému jsme se připojili a ten nás převedl přes mraky. Pěkně jsme se drželi ve skupině, natlačení křídlo na křídlo. Viditelnost

v mraku byla jako za husté mlhy. Letěli jsme dva vlevo a dva vpravo od dvoumotoráku. Ti dva nejvzdálenější sotva viděli na Siebla. Ku podivu komunikace byla skvělá, všechna rádia pracovala a měli jsme pěknou konverzaci, zvlášť s pilotem Siebla, který nám často hlásil polohu. Kabiny našich Arad postupně pokrývala slabá vrstva námrazy, a tak jsme je museli trochu pootevřít, abychom neztratili vedoucího z dohledu. Vyhoupli jsme se z mraků ve výšce 3000 metrů východně od Banské Bystrice. Námraze se pod jasným nebem zakrátko ztratila a my jsme se radovali z krásného pohledu na zasněžené panorama Vysokých Tater. Zakrátko jsme přistáli v Prešově a potom hodinový let zpět do Piešťan. Měli jsme tak možnost sledovat proceduru sestupu přes mraky a přistání za špatné viditelnosti. Naše Arada nemají potřebné přístroje jako dopravní vícemotorová letadla, která mohou tuto techniku bezpečně provozovat. Byl to můj jeden z nejkrásnějších letů a poslední pod našimi bílo modro červenými výsostnými znaky.

Mezitím zbytky posádky z Vojnar byly přesunuté zpět do Piešťan a s ní Custa a Jožo. Plán uletět z Bratislavy, při nejhorším i s civilním letadlem, se nedal kvůli mé nepřítomnosti realizovat. Tak jsme se zase sešli v Piešťanech a náš plán společného úletu se mohl uskutečnit.

Kádrové vyšetřování

Po pár dnech mého působení na kontrolní věži, kde jsem neměl moc práce, jsem dostal služební rozkaz hlásit se v Prostějově na kádrovém oddělení leteckého učiliště. Tam začal nepříjemný výslech zaměřený na moji politickou neaktivitu a výchovu pilotních žáků. Pod vedením náčelníka štábu štábního kapitána Kaloda bylo přítomno víc vyšších důstojníků, kteří mi kladli mnoho otázek ohledně mého zapojení do politického proudu budování socialismu. Byly i nabídky dávající jakousi naději do budoucna, že když budu plnit požadavky strany a vlády a stanu se příkladným důstojníkem naší lidové armády, že se se svými leteckými zkušenostmi mohu dostat až na trysková

letadla, po čem každý z nás touží.

Na konci pohovoru přešlo téma na „západní imperialisty“ a jejich snahu podkopat ideu socialistické výstavby. Štábní kapitán Psenčík měl tuto poznámku: „Když se na celou vaši práci podíváme, soudruhu poručíku, dojdeme k názoru, že vám nemůžeme vlastně důvěřovat a nemůžeme vědět, zdali vás jednoho dne nenapadne nasadit kurs na západ a uletět.“ Tvářil jsem se velmi nevinně, a abych odstranil stín jakéhokoli podezření, záporně jsem kýval hlavou s poznámkou: „To bych nikdy neudělal!“ (Při tom jsem si myslel svoje.) Štábní kapitán Zrustek, politický pracovník učiliště, k tomu poznamenal: „Soudruhu, my tu mluvíme z praxe, a nebyl byste první...“ To mi už začalo být horko a tyto poznámky shora mě přesvědčily, že musíme jednat rychle!

Tělovýchovná funkce

Z funkce dispečera mě zakrátko uvolnili a dali mi funkci zástupce tělovýchovného náčelníka útvaru kvůli odchodu staršiny Benkoviče do Parastřediska v Mimoni. Byly v plánu povinné sescokky létajícího personálu a mě „štvalo“, že mě na tento výcvik neposlali. Měl jsem jako jediný z útvaru požadovanou kvalifikaci „para instruktora“ a to, že mě nepovolali bylo určitě v důsledku mého posudku. Jednoho dne, už mé nové tělovýchovné funkce jsem měl možnost na štábu nahlédnout do tajných spisů. Tak jsem se o sobě dočetl všechny ty báčorky o politické teaktivitě s poznámkou: „Bude nutné uvažovat o jeho propuštění z funkce učitele létání, anebo dokonce o úplném zbavení charakteru vojenského pilota.“ To už by-lo vážné, skutečně vážné!

5. března, úlet Migu-15

Úlet poručíka Jareckého s Migem-15 z Polské letecké základny v Slubsku na ostrov Bornholm v Norsku vyvolal velké vzrušení. Poprvé si mohli spojenci z blízka prohlédnout tento nepoškozený tryskáč, který byl podobný americkému Saberu. Zprávu o úletu vysílalo rádio Svobodná Evropa každou půlhodinu. Poručík Jarecki se stal naším hrdinou,

Poručík Francizek Jarecki s Migem-15, se kterým uletěl z Polska na ostrov Bornholm v Norsku.

protože naším cílem bylo také udělat „díru“ do Železné opony. Při tiskové konferenci se objasnily tyto detaily:

Po dokončení pilotní školy jako nejlepší 21 roční, podporučík Francizek Jarecki byl odvelen k 10. Squadroně u Slubsku. Vojenský personál byl 100% spolehlivý, kvůli tomu, že státní hranice byly nedaleko. Při pohovoru ppor. Jarecki uvedl, že jako žák byl předsedou organizace polsko – Ruského přátelství, stal se členem komunistické strany a byl ustanovený jako politický pracovník letky. Jako takový propagoval komunismus a měl povinnost oznámit nadřízeným nedostatek lojality svých soudruhů. Na základně Slubsk byl vzorem spolehlivosti a heslo nad vchodem hlásalo: „Piloti, snažte se být tak oddaní straně jako podporučík Jarecki!“ Ve skutečnosti však v nitru Jarecki režim nenáviděl. Navíc ruský generál Ivan Turkyel mu osobně daroval jako nejlepšímu žákovi pilotní školy krátkovlnné rádio. Nikdo netušil, že Jarecki na něm poslouchá zahraniční vysílání BBC.

5. března byl Jarecki vedoucím čtyřech Migů letících na jihozápad. Po rozdělení formace na dva a dva stroje se Jarecki najednou odpojil a střemhlavým letem dosáhl hladiny moře. Odhodil přídavné nádrže a s plným plynem uháněl pryč. Pilot, co letěl s ním, hlásil tento případ letové kontrole. Rozkaz zněl: zahájit akci „křest“, což znamenalo: „pronásledovat a sestřelit“. To už byl Jarecki z dohledu a hasil si to na severozápad. Po 10 minutách letu kroužil nad Bornholmem. K jeho zklamání neviděl

žádná americká letadla. Podařilo se mu přistát na krátké 1200 metrové ranveji. Američané se před časem vzdali tohoto malého letiště! Požádal o azyl a radoval se, jak komunisty obalamutil. Tryskáč se stal předmětem zájmu hlavně Američanů. Upoutala je kvalitní stavba trupu a také se nepotvrdily zprávy o použití americké elektrotechniky. Mig potom vrátili do Polska.

5. března – Stalin zemřel

Překvapení toho dne neměla konce. „Stalin není!“ V kasárnách jsme museli mlčet, abychom se neprozradili, že posloucháme zahraniční rozhlas, který tuto zprávu vysílal o mnoho dříve než rozhlas Československý. Náš malý „talisman“, totiž rádio, nejen, že nás informoval o světových událostech, ale povznášel naši náladu moderní jazzovou hudbou. Horečně jsme naslouchali relacím rádia Svobodná Evropa a BBC v naději, že se něco dozvíme o okupačních zónách Rakouska, ale nikdy tam nic nebylo a tak osm let starý poválečný výstřížek z novin od Luďka Baxy nám musel vystačit. Zprávy o posledních chvílích Jozifa Visarionoviče Stalina už byly na každé rozhlasové stanici a náš rozhlas vysílal do omrzení smuteční hudbu.

Bylo zastavené létání a vyhlášená zvýšená pohotovost. Když jsme o tomto opatření debatovali v jídelně, přidal se k nám jeden aktivní svazák a komunista poručík Mohyla. Mezi jiným řekl: „Uvidíte, soudruzi, že se reakce bude

snažit toho využít ve svůj prospěch, proto tato pohotovost je správná věc.“ Samozřejmě jsme souhlasili. Obnovit důvěru bylo zvlášť nyní důležité. Při tom jsme si mysleli svoje...

Protože jsem již delší dobu nelétal, mechanikům to bylo divné. Jeden horlivec si vymyslel bajku, že prý „poručík Krman má zastavené létání protože chtěl s jedním žákem uletět z Malacek.“ To jsme zaslechli a hned na začátku to bylo třeba zastavit, tak jsme se rozhodli, že vyjdeme s pravdou ven. Gusta a Jožo svým kolegům vysvětlili průšvih se SLOPLETEM a nebezpečná situace byla zažehnaná.

Stalinův pohřeb byl 9. března. Nošení černých pásek na rukávech jsme odkládali až na poslední chvíli. Picšťanská posádka byla shromážděná na hlavním náměstí. Na tvářích vojenských příslušníků byl vidět smutek, ale ne u civilního obyvatelstva. Pietní akt nás příliš nezajímá, a protože jsme byli až na samém konci útvaru, měli jsme možnost koketovat s místními děvčaty. Těm také nebylo do pláče. Největší tyran dějin vypustil duši.

Pokračování příště

*Ze vzpomínek
Fredericka Tornila
alias Vladimíra Krmana
předaných redakci Hlasů národa
jeho manželkou Růženou*

MLADÝM

Děti mají právo na matku i otce

Každé dítě má právo přijímat lásku matky a otce; pro jeho celistvé a harmonické zrání jsou oba nezbytní. Oba přispívají k růstu dítěte, každý svým odlišným způsobem.

Společnost bez matek by byla nelidskou

Matka, která chrání dítě svou něhou a soucítěním, mu pomáhá růst v důvěře a zakoušet, že svět je dobré místo, které ho přijímá. To umožňuje rozvíjet vědomí vlastní hodnoty, jež podporuje schopnost důvěrnosti a empatie. Matky mají svědčit o kráse života. Je nepochybné, že společnost bez matek by byla společností nelidskou, protože matky dokážou stále, i v nejtěžších chvílích být svědky něhy, obětavosti, morální síly. Matky často předávají také nejhlubší smysl žití víry: v prvních modlitbách, v prvních projevech zbožnosti, kterým se dítě učí.

Otec pomáhá vybízet k úsilí a boji

Postava otce pomáhá vnímat hranice a silněji se vyznačuje schopností dávat orientaci, vycházet do širšího světa, plného výzev, vybízet k úsilí a boji. Bůh staví do rodiny otce, aby cennými vlastnostmi svého mužství byl blízko manželce, aby s ní sdílel všechno, radosti a bolesti, námahy a naděje. A aby byl blízko dětem při jejich vyrůstání: když si hrají i když pracují, když jsou bezstarostné i když je trápí starosti, když jsou upovídané i když jsou zamlklé, když projevují odvahu i když mají strach, když udělají chybný krok i když znovu najdou správnou cestu. Děti potřebují nacházet otce, který je očekává, když se vrací ze svých selhání. Není dobré, když děti zůstanou bez otce, a tak přestanou být předčasně dětmi.

Rozvedení rodiče: Nikdy, nikdy, nikdy nedělejte z dítěte rukojmí!

Církev, třebaže chápe konfliktní situace, kterými manželé musejí procházet, nemůže přestat být hlasem těch nejkřehčích, jimiž jsou děti, které často mlčky trpí. Vnímáme totiž tu obrovskou tíhu, která drtí dětskou duši v rodinách, kde se k sobě chovají špatně a ubližují si. Tyto ošklivé zkušenosti nepomohou těmto dětem v dozrávání, aby byly schopny definitivních závazků.

K rozvedeným rodičům se obracím s touto prosbou: „Nikdy, nikdy, nikdy nedělejte z dítěte rukojmí! Rozešli jste se z různých důvodů, ocitli jste se v této životní zkoušce, ale tíží rozvodu ať nemusejí nést děti, ať se nestanou rukojmím jednoho proti druhému a vyrůstají s tím, že slyší maminku mluvit dobře o tatínkovi, i když jste rozvedení, a tatínka, jak mluví dobře o mamince. Je nezodpovědné ničit pověst otce či matky s cílem zajistit si přízeň dítěte, pomstít se nebo bránit, protože to poškozují vnitřní život dítěte a způsobuje těžko zhojitelné rány.“

Zpracováno dle textu papeže Františka:

Amoris laetitia

Převzato z: www.vira.cz

Pojď za mnou Domů

Ježíš ho vybídl: „Pojď za mnou!“ (srov. Lk 9,59)

Čtu právě knížku rozhovorů s Antonem Otte „Vzdálená Evropa?“ V rozhovoru se m. j. zmiňuje, že dlouhá léta pracoval jako vězeňský duchovní. Jeho hlavním posláním bylo pomáhat vězňům přijmout svou životní realitu, umět v pravdě pohlédnout na svůj život a učit se žít jinak. A tak se připravovat na svobodný život po opuštění věznice. Autor vypráví i o svých rozporuplných pocitech, když on do věznice jen docházel a každý večer pak šel opět ven – domů. Na rozdíl od vězňů, kteří museli zůstat...

To mě vedlo k myšlence, že vlastně podobně to měl a má i Ježíš Kristus. On – svobodný Bůh – sestoupil mezi nás lidi, kteří žijeme v tomto světě v různých „vězeních“ a nesvobodě v důsledku svého zlého jednání, nebo jednání druhých. Ježíš mezi nás přichází, aby nás učil vidět svůj život v souvislostech, aby nám pomáhal vidět, co je dobré a co špatné. Aby nás učil žít svobodně bez nejrozumnějších závislostí, které nás spoutávají (zášť, závist, neodpuštění, nesmíření, touha po slávě, touha po moci, povyšování se, závislost na majetku, sebestřednost atd.). Ježíš nás chce formovat pro nový svobodný život. A co víc: Ježíš nakonec bere sám na sebe na kříži i odsouzení každého z nás. Svou smrtí a vzkříšením nám pak otevírá dveře věznice a říká „Pojď za mnou“, „Následuje mě“. Domů. Tam, kde máme své trvalé místo – v Boží náruči.

Každý se nacházíme v nějakém vězení. Každého z nás něco omezuje, každý jsme nějak spoutaný. Každý z nás nějak nese následky svého špatného jednání, nebo jednání druhých. A ke každému z nás Ježíš přichází a nabízí nám svou společnost, své řešení, své doprovázení. Protože je život cesta, většina věcí se neděje z minuty na minutu, ale jde o postupný proces. A na této cestě nás Ježíš vybízí: „Kdo chce jít za mnou, vezmi svůj kříž a následuj mě“. Tedy: „Vydej se se mnou na cestu právě v těch životních okolnostech, ve kterých se nacházíš. Sám je hned všechny nezvládneš změnit, ale já ti k tomu mohu dát sílu a moc.“ Jak? V modlitbě, v naslouchání Božímu slovu, v sebereflexi pod Božím pohledem lásky, v naslouchání druhým, ve službě druhým... A následně i v nějaké osobní jedinečné formě „následování“.

Je to cesta Domů.

Je to dobrodružství.

Má to ale smysl.

A Bůh je v tom s námi,
i když můžeme mít někdy pocit zmaru.

Někdy nás potkají těžkosti, před kterými nelze utéct...

Ježíš řekl: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, den co den ber na sebe svůj kříž a následuj mě. Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, ale kdo svůj život pro mě ztratí, zachrání si ho.“ (Lk 9,23-24)

Kaplan v naší farnosti s oblibou při mši svaté zdůrazňuje, že máme vpředu v kostele velký kříž, který má pro nás zásadní význam. Připomíná nám velkou Ježíšovu oběť, kterou máme navíc v kostele znázorněnou také křížovou cestou.

Existuje i tzv. modlitba křížové cesty. V ní si mj. připomínáme chvíli, kdy Ježíš po svém odsouzení přijal kříž a vydal se na popraviště. Zdá se mi, že i v našich životech je přijetí kříže velmi zásadním okamžikem. Je to chvíle, kdy si uvědomíme, že to břemeno, kterého se bojíme, které nám připadá příliš těžké nebo nás zahanbuje, je potřeba nést. V takové chvíli přestaneme tvrdit, že by ho měl nést někdo jiný, že nám nepatří, že to není naše věc, prostě ho vezmeme na svá záda a vyrazíme, následujeme Ježíše.

Během naší cesty ale několikrát zakusíme, že i když jsme se upřímně rozhodli kříž nést, neobejde se to bez překážek a pádů. V takových okamžicích bychom ho možná rádi vrátili anebo ještě lépe – hodili na někoho jiného. Můžeme to udělat?

Už mnoho let mě doprovází jeden starý příběh: člověk nese po pláži kříž a Ježíš kráčí vedle něj. Zanechávají v písku dvojce stopy. Po nějaké chvíli jsou na pláži už jen jedny stopy. Na konci cesty se člověk obrátí k Ježíši, poukáže na to, že na pláži jsou jen jedny stopy a řekne: „Vidíš, tady, když mi bylo nejhůř, jsi mě úplně opustil.“ Ježíš ho ale opraví: „Podívej se na ty stopy pořádně – to jsi nešel ty, tady jsem tě nesl.“

Ježíš nás vyzývá, abychom nesli svůj kříž, ale po celou dobu kráčí vedle nás a někdy nás i nese, aniž bychom si toho všimli. Můžeme kdykoliv říci, že už jsme slabí a nemůžeme. Můžeme kříž přehodit na jeho ramena, on ho ponese a my půjdeme vedle něj.

Podle: www.vira.cz

Urakami: The Largest Christian Cathedral in the Orient was Ground Zero for the Nagasaki Nuclear Attack

Urakami Cathedral before bombing

Located in the northern part of Nagasaki, Urakami was where Christians took refuge during the 17th to 19th centuries amid the Japanese ban on Christianity. On August 9, 1945, the US government dropped a nuclear bomb over Nagasaki. Nagasaki was, at the time, the most Christian city in Japan.

In the 17th century until the 19th century, being a Christian in Japan was a capital crime. In the 1600s, Japanese Christians who refused to recant their faith were subjected to torture and even crucifixion. After a

Believers in Urakami Cathedral before attack well-publicized mass crucifixion, the reign

of terror ceased. Most thought that Japanese Christianity was annihilated.

Two hundred and fifty years later, after the diplomacy of U.S. Commodore Matthew Perry forced open an offshore island for American trade purposes, it was discovered that there were thousands of baptized Christians in Nagasaki living their faith unbeknownst to the Japanese government. With this revelation, the Japanese government started another purge. Eventually, due to international pressure, the persecutions stopped.

The ban on Christianity in Japan was lifted in the latter part of the 19th century. During this time, the Urakami Church was built, the predecessor to the Urakami Cathedral, and the area became the center of Christianity in Nagasaki. Construction of the Urakami Cathedral commenced in 1895 and was completed in 1914. The Urakami Cathedral became the largest Catholic church in the Orient. On August 9, 1945 when the US dropped its second nuclear bomb, approximately 15,000 Christians were living in this area and it is believed that approximately 10,000 of them were killed instantly, eliminating most of the Christian population in the city. Christians in the area that persevered prosecution throughout the centuries were gone in a matter of seconds. Although weather conditions were said to have the pilots abandon their initial target of the city of Kokura, many scholars have questioned the use of a second nuclear bomb where approximately 75,000 civilians including children were killed. The holy location of the destruction was also strange as according to *Atomic Archive*, one of the military's criteria was that "the selected targets should have a high military strategic value."

Although the atomic bomb caused a great deal of damage to Urakami Cathedral, Christians in the area were determined to build a temporary church at the original location. On December 1, 1946, a temporary church was completed. This was the first public building restored in the area. As restoration proceeded, the temporary cathedral that was built in 1946 became overcrowded. In 1958, reconstruction of Urakami Cathedral began and was completed in 1959.

Before the dropping of the nuclear bombs on Hiroshima and Nagasaki, a field test of the atomic bomb had been conducted in

Urakami Cathedral after bombing

New Mexico on July 16, 1945. It was code-named "Trinity." The Trinity test resulted in the production of huge amounts of a new mineral that was later called "Trinitite," a molten lava rock that had been created from the bomb's heat. The use of the word Trinity, a very Christian term, was at best a highly inappropriate name for a test run whose purpose was to make sure that the nuclear weapon would cause destruction and ultimately lead to an enormous obliteration of life when dropped. As Christians, it is imperative that we educate ourselves about the uncomfortable truths of the past and present. The hijacking of the correct usage of the word Christian has become an epidemic and is also destructive to humanity.

By Jana Krcek

The cathedral in 1959 and 1980 was remodeled to its original appearance

Are we going anywhere yet?

“Go”, he said. That is the title of the pastoral letter I published last November to the people of the Diocese of Joliet. I have been encouraged by the positive reception that the letter has received. People often mention it to me.

But *go* implies movement. So, are we going anywhere? In the letter I called for “a diocesan-wide planning effort to help us become a more truly missionary Church.” Specifically, I asked that we “formulate at least preliminary plans and have them operational, at all levels, one year from now.” Since we have passed the six-month point, it seems appropriate to ask ourselves whether we are on the move toward that goal – at the diocesan level, the deanery level, in our parishes and even in our individual lives.

I am happy to report that some positive developments have occurred at the diocesan level. A team of curia staffers has come together to help develop ideas and actions to keep the members of our diocesan staff focused on the pastoral letter. Recently, a reconstituted pastoral planning committee has met to review our three-fold set of focuses (Discipleship, Evangelization and Charity), and see how they relate to the pastoral letter. There was also a productive meeting involving our office directors and the deans (who help promote collaborative pastoral action in the eight deaneries, or regions, of the diocese).

The three-fold focuses for diocesan pastoral planning, which I just mentioned, do fit well with the pastoral letter. The first part of the letter reminds us that we cannot carry our Lord’s command to spread the Gospel unless we are, first, true disciples of His. That implies a deep inner conversion and a commitment to dedicate our lives to Christ and living as members of His Church, His Kingdom on earth. Then comes our willingness to proclaim the Good News of salvation and eternal life to others, especially to those who have faltered in their faith or who do not believe.

Charity is also a critical dimension of fulfilling Christ’s commission to “go, therefore, and make disciples of all nations.” Only if we are motivated by a deep selfless love for others will we be able and willing to accomplish this task. This love is not only personal, one person to another. It is also institutional. Are we willing to use our common resources, especially our parishes, in the most effective way to spread the Kingdom of God? One huge leap for us is to come to the realization that our parishes do not exist only to sustain our own faith but also to expand the faith in the world beyond. That takes real charity.

I mention this because so many of our parishes expend almost all of their human and material resources to “run” the parish, to maintain them for the well-being of the members. If we are serious about our evangelizing mission, some painful adjustments, requiring

great love and sacrifice, may be warranted. Maybe some parishes should be consolidated, especially where attendance is low, budgets are tight or even deficient, parishioners’ energies are flagging, and buildings are deteriorating.

Very shortly, I will be issuing a final version of the Schools Task Force’s report and making it official. Our schools are a very important part of our apostolic work. They help to form the next generation of disciples and evangelists. Yet, many of our schools are struggling with enrollment and finances. Fewer parents are able to afford the tuition or, even if they are, choose not to enroll their children.

So, fulfilling our call to be disciples and evangelists is much more than a positive attitude. Charity is more than a good feeling. As with those first disciples and evangelists, many of whom gave their lives, the cost to us to “go” may likely be great. We are, after all, following the Crucified One, who laid down His life for others.

Just as Jesus united Himself to us in His Incarnation and Sacrifice, I want, you, the people of the Diocese of Joliet to know that I am uniting myself with you in this great effort to fulfill the Lord’s command to “go.” It is an exciting adventure, well worth the cost.

*By Bishop R. Daniel Conlon
Christ is our Hope, June 2019*

Jak Líšňanům odvedli svatého Jana

Znáte Líšeň u Brna? Je to prastaré moravské městečko, dnes městská čtvrť Brno-Líšeň. Původně se Líšeň nazývala Lestno, Lešno, Leštná, Lešná nebo Léšeň. Obyvatelé Líšně jsou dosud známí a pověstní obchodníci drůbežím masem, vajíčky, mléčnými výrobky, ovocem, zeleninou, atd. Zelný trh a Dominikánské náměstí v Brně jsou jejich druhým domovem. Denně se na trhu ozývá jejich jadmá, v některých situacích až příliš jadmá řeč. Jejich smysl pro humor a velká výřečnost se staly proslulými, stejně jako jejich obchodní duch.

Aby se usnadnilo spojení Líšně s Brnem byla z iniciativy dr. Cyrila Seiferta z Brna postavena roku 1905 železniční trať. Dopravu zajišťovaly osobní a nákladní vozy tažené parními lokomotivami. Zpočátku to byla jednokolejná trať. Z upřímné radosti Líšňanů z technického pokroku v Rakousku-Uhersku vznikla tehdy velice často zpívaná píseň, jejíž 1. sloka měla následující slova: „Do Léšně je nová dráha, sedmkrát sto tisíc stála, Léšňáci se radují, že už pěške chodit nebudó.“ Dne 3. 6. 1942 tato už dvojkolejná a plně elektrifikovaná železniční dráha přešla do správy provozovatele brněnských elektrických drah. V současnosti je zde v provozu moderní dvoukolejná vysokorychlostní tramvajová linka.

Středověký hrad v Líšni nestál, zato docela poblíž stálo předvěké hradisko Halokletna a velkomoravské hradiště Staré zámky. V těch místech archeologové našli mnoho prehistorických a velkomoravských památek. Počátkem středověku patřila Líšeň pánům z Kunštátu. Významný člen toho rodu pan Smil z Kunštátu a jeho manželka založili roku 1261 cisterciácký klášter ve městě Vizovice. Od toho roku Líšeň sdílela všechno dobré i zlé s klášterem ve Vizovicích.

Na místě současného zámku byla v Líšni původně renesanční tvrz, postavená někdy na počátku 17. století. Roku 1714 získal líšeňské panství Jan Kryštof z Freyenfelsu. Ten započal výstavbu trojkřídleho jednopatrového barokního zámku. Sochařskou výzdobu zámku a parku zhotovil Antonín Schweigl. Zřejmě roku 1724 nebo 1727 byla k zámku přistavěna zámecká kaple. Roku 1819 zámek a celé líšeňské panství zdědil rod hrabat Belcredi, který na Moravu přišel z Itálie. Noví majitelé nechali zámek upravit v klasicistním stylu. Před rokem 1826 byla původní barokní zámecká zahrada pozměněna na přírodně krajinářský park. Zachovala si však svoji původní dispozici.

Zámek jako sídlo rodu Belcrediů sloužil do roku 1949, kdy byl zabaven československým

státem. Veškeré technické a dekorativní vybavení zámku bylo tehdy odvezeno neznámo kam, prostory zámku byly využívány pro hospodářské účely. V roce 1992 byl zchátralý líšeňský zámek Belcrediům navrácen. Po rekonstrukci a nezbytných úpravách slouží jako hotel. Je v něm zámecká vinárna a reprezentační místnosti pro pořádání významných kulturních a společenských akcí. V reprezentačních sálech zámku se konají svatební obřady a hostiny. V současnosti je líšeňský zámek chráněnou kulturní památkou České republiky.

Poslechněte si, lidičky, co se jednou před několika staletími přihodilo v Líšni u Brna! Tenkrát se na vojnu neodvádělo, ale lapalo. Páni na zámku určili, kolik mladých mužů má vesnice poslat a každý rychtář si je musel opatřit jak uměl. To víte, jak to chodilo. Kdo měl dost peněz, ten se vyplatil, a tak v tom obyčejně uvázli chasníci, kteří byli bez groše. Anebo takoví, kteří něco provedli a měli u rychtáře a konšelů nějaký vroubek. Odvody se předem nikdy nevyhlašovaly, všechny podrobnosti se chovaly v největší tajnosti. Potom se na rekruty udělala honička, obyčejně v noci. Vytáhli rozespálého chasníka z peřechu, spoutali mu ruce a marš s ním na vojnu! Druhého dne byl na zámku a už si nepomohl. Rodnou vísku spatřil až po letech, nepřišel-li v průběhu vojny o život.

Jednou se stalo, že zase chytali na vojnu. Z které si vesnice, ležící východně od Brna, měli dodat jednoho rekruta na hrad Špilberk. Nebylo to mnoho, ale i tak to rychtáři a konšelům nadělalo spoustu starostí. Některý z chasníků se vyplatil, za jiného se u rychtáře přimluvil kmotříček, další vzal nohy na ramena - utekl. Až konečně se jim podařilo jakéhosi chlapíka vybrat a lapit. Byl to chudšas bez přibuzenstva a tak hrr na něho! Bránil se, ale nic mu to nepomohlo. Svázali ho, ráno naložili na vůz, přikryli ho halenou a hajdy s ním na Špilberk! Jel tam s ním rychtář se dvěma konšely. To aby jim neutekl. Jistota je jistota!

Byl horký den. Slunko pražilo jako rozpálená pec, koním se leskly boky a lidem čela, jak se z nich perlil pot. Když dojeli do Líšně, udělali zastávku v pivovarské hospůdce, aby se trochu zchladili džbánkem piva. Koně vypráhli, dali jim obrok a každému koni zvlášť do kbelíku čisté vody. Fůru s chasníkem zatáhli do kůlny, aby nebyla všetečným očím na podívanou. Sami potom zasedli za dubový stůl v pivovarském šenku a dívali se pilně na dno hliněných džbánek. Když chasník v kůlně osaměl, zastříhal ušima. Už cestou si trochu

Kostel sv. Jiljí v Brně-Lišni

uvolnil pouta na rukou. A když teď nebyl nikým hlídán, měl se rychle k dílu. Dalo mu to hodně práce, trvalo to hodnou chvíli a ruce si přitom odřel do krve. Ale nakonec byly provazy dole. Pouta s nohou spadla za malou chvíli nato. A teď opatrně pryč! Vyhlédl na dvůr – sláva! Všude prázdnost a ticho. Jen ze šenku se ozýval klapot hliněných nádob, jak si tatíci přitukávali.

Potom zavadil zrakem o sloupek, který stál v pozadí dvora. Z něho milostivě shlížel nepřítel dovedně ze dřeva vyřezaný svatý Jan. Chasník zamrkal očima a koutky úst mu zahrály šibalstvím. Skočil ke sloupku, sňal z něho dřevěnou sochu a šup s ní na fůru! Přikryl ji halenou, narazil jí čepici a sbohem rychtáři a konšelům!

Když se tatíci domnívali, že už mají hrdla dost zavlažená, posedali opatrně na fůru a jeli pomalu k Brnu. O chasníka nedbali. Viděli, že je halena nadmutá, o víc se nestarali. Přibližně za hodinku byli na Špilberku. A teď to začalo. Rekrut se, panečku, ve voze nehýbal. Ne a ne dolů. Rozzlobil se rychtář, strhl s něho halenou a – Pán Bůh s námi! Na fůře byl svatý Jan. Přihlížející vojáci se smáli, až jim slzy po tvářích tekly. Ale hradní hejtmán se na to díval trochu jinak. Dal rychtáře a jeho druhy vsadit do chládku, do žaláře.

Zatím byl v Líšni velký poplach. Ztratil se jim svatý Jan. Když se to rozkřiklo i po městě Brně, přišlo se brzy věci na kloub. Špilberský hejtmán propustil vězně a přikázal jim, aby svatého Jana vrátili tam, kam patří. Tak se zase dostal na své místo na sloupku. Ale „Léšňákům“ se od té doby lidé smějí, že jim svatého Jana odvedli na vojnu.

Podle Pověstí hradů moravských a slezských autora Karla Kallába a s využitím internetu připravil Jiří Kachlík, Brno, Česká republika

Foto na zadní straně: Zámek v Líšni

Motto Belcrediů zní: „Et a Domino factum est istud“ přeloženo: „A od Pána učiněno je toto“

